BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 21-lea Duminecă 13/26 Octomvrie 1913 Nr. 42

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:
Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului" Sibiiu.

Foaie politică
Apare în fiecare Duminecă.
Telefon Nr. 146.
Adress telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiiu.

INSERATE:
să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Alte milioane de coroane prădate.

Ungaria — țara corupției de tot felul.

Cetitorii nostri de sigur își mai aduc aminte de procesul lui Lukaci cu Deji, care a scos la iveală, că sub guvernul lui Lukaci s'au făcut o seamă de „gheșefturi" (ca contractul cu sarea etc.). Pentru aceste gheșefturi, ceice le-au făcut, au trebuit apoi „să se arete recunoscători", dând milioane partidului muncii, adecă partidului guvernamental. Cu acești bani se ajută apoi la alegeri mamelucii guvernamentali și se fac „alte trebșoare" de-ale lor. Cazul cu procesul lui Deji ajunsese acum cam uitat.

Dar soartea nenorocită a acestei țări îngrijește, ca mereu să ese la iveală nedreptățile și corupțiile, ce se fac cu banii adunați din dări, pe cari numai Dumnezeu știe cum le mai poate plătì bietul popor de jos.

Cea mai nouă corupție a scos-o la lumina zilei gazeta ungurească „Az Est" (Seara), care într'un număr din zilele trecute a destăinuit următoarele: „Guvernul lui Lukaci, căzut dela putere în urma scandalosului proces cu Deji, pare a fi fost grozav din cale afară în afacerile murdare de bani ale partidului dela putere. După afacerile rușinoase, pe cari le-a scormonit și dovedit procesul Deji în contra lui Lukaci și Tisa, iată-ne în fața unui nou scandal. In schimbul unei sume de *1 milion și jumătate coroane* (1500 de mii) pentru cassa partidului, prim-ministrul Lukaci și faimosul său tovarăș Iesenski Șandor au făgăduit întărirea statutelor pe seama unei societăți (spelunci), unde să se poată jucà în cărți pe bani. Societatea să se înființeze la 1 Maiu 1914 pe inzula Margareta în Budapesta. (Aci, vezi Doamne, să se poată întâlnì câți nemeși-trântori și alte creaturi, cari nu știu cum să prăpădească vremea și banii! *Red. F. P.).* Ba ce e mai mult, Lukaci și secretarul de stat Iesenski au făgăduit căpeteniilor societății, că ei se vor îngrijì de întărirea statutelor, chiar și în cazul, dacă s'ar întâmplà, ca în decursul timpului ei să cadă dela putere. Intâmplându-se așa ceva, vor însărcinà pe Tisa cu întărirea statutelor, despre ceeace l'au încunoștiințat și pe acesta.

„Intr'aceea a căzut Lukaci, în urma procesului cu Deji. Dar Tisa acum, de groază să nu o pățească ca și Lukaci, a refuzat (a respins) întărirea statutelor. Și ce-a urmat? Membrii societății numite, văzându-se păcăliți, au pus cuțitul la gâtul lui Lukaci, acesta pune vina pe guvernul de acum, iar Tisa, — ca să scape din încurcală, — e gata să încheie o învoială și să plătească înapoi suma de un milion și jumătate coroane, încassată și cheltuită de Lukaci și Iesenski pentru trebșoarele partidului muncii. (Frumoasă muncă! *Red.)* Oamenii aceia, cari au înființat societatea (sunt jidano-maghiari dela noi și ceva tot Jidani de prin Elveția) nu se mulțumesc însă cu o astfel de învoială, ci ei vreau, pe lângă suma de un milion și jumătate, *o despăgubire de încă câteva milioane,* pe cari, — zic ei, — le-au cheltuit cu zidirea palatului-speluncă de pe inzula Margareta — în mijlocul Dunării — în Budapesta, precum și alte cheltueli în legătură cu această afacere.

„Scandalul e în plină curgere. Societarii fac amenințări cu procese și alte destăinuiri. Ceata deputaților mameluci stă îngrozită, pe când deputații unguri din opoziție (contrari guvernului) râd de ei. Iar poporul, de pe a cărui spate se storc dările cele grele, moare de foame și de boli."

Iată cum a eșit la iveală un al doilea scandal, care aruncă o pată atât de rușinoasă asupra cârmuitorilor acestei țări.

Pentru noi, cestia cari scriem la o foaie poporală, sunt îngrozitoare aceste știri. Și ne întrebăm: până când va merge tot așa? Oare oamenii aceia de sus, ce fel de inimă au: de om, ori de câne? Doar ei vreau să zică, că sunt creștini și iubitori ai deaproapelui, fiindcă, când primesc conducerea țării depun jurământul, cumcă vor fi drepți în tot ceeace fac.

Omul cu inimă humană și de creștin trebue să se mâhnească până în adâncul sufletului la auzul ăstorfel de fapte. Zilnic primim scrisori, unde poporul nostru se plânge, că cutare slujbaș i-a făcut nedreptate. Altul ne întreabă, că: „Nu știm pe undeva lucru?" Celalalt vrea un sfat: „Cum să facă, ca să i-se mai deà ceva răgaz cu plătirea dării, fiindcă acum n'are de unde plătì?" Și iarăș altul ne întreabă: „Am auzit, că statul împarte bucate la cei năpăstuiți de ape. Cum se fac, unde să mă duc sau să scriu? — că aș vreà să căpătăm și noi ceva. E al doilea an, că ni s'au nimicit sămănăturile! Nu mai știm ce să facem, atât suntem de năcăjiți. Am vrea să mergem la America, dar nu ne dă pașapoarte. Și n'avem nici bani de drum" etc. etc.

Acum am vreà să ne spună cutare judecător, procuror sau deputat mameluc: Să simt ei mândrì a sta la conducerea unei țări, unde sunt astfel de stări sus și jos?

Par'că e bătaia lui Dumnezeu pe această țară, care a ajuns a fi cârmuită de oameni cu un suflet negru ca tăciunele.

Acești oameni nu mai vreau să audă și vadă năcazurile poporului! Pe ei nu-i doare capul, că scumpetea banilor crește mereu, iar poporul nu mai are izvoare de venit!

Toate acestea pe ei îi lasă răci. Iac cele spuse de fruntașii români în adunările comitatelor Arad, Caraș-Severin, Alba-inferioară, Târnava-mică, Turda-Arieș etc., sunt „vorbiri de agitație". Astfel poreclesc cârmuitorii țării de azi vorbirile cumpătate ale celorce doresc o îmbunătățire a sorții pe seama poporului de jos.

Dar cei de sus se înșală amar, dacă cred, că prin astfel de fapte de-ale lor, va înaintà această țară. Celece s'au petrecut la noi în anii din urmă ne dovedesc, că cârmuitorii de azi ai țării nu-și mai bat atâta capul cu înaintarea poporului, ci numai cu mulțumirea poftelor lor.

Azi deja, dacă merge omul dela noi în străinătate, e mai bine a nu spune, că e cetățean ungar, fiindcă numai decât îl întreabă cu toții: Ei bine, dar ce fel de stări sunt în țara D-Voastră? (Intâmplări de acestea cunoscute din pățănii proprii.)

Că în viitor vom fi și mai de râs în fața străinătății, credem că nu mai e de lipsă a spune. Decât „ulciorul se tot duce la fântână, până când odată tot se sparge". Așa se va întâmplà și cu conducătorii țării noastre. E peste putință, ca aceste stări să mai țină multă vreme.

Lumea la noi se lămurește tot mai mult asupra adevăratelor stări. Incetul cu încetul se face lumină. Iar cei vinovați pentru îngreunarea vieții poporului, vor aveà să-și iee odată răsplata. De asta pot fi siguri.

Orice lucru urît se răzbună la vreme cu atât mai amar! Cârmuitorii de azi n'o să mai aibă frânele țării în mână multă vreme. Tot așa și deputații mameluci ai lui Lukaci și Tisa. Despre asta se va purtà desigur grije în viitor.

De prezent să urmărim, însă, celece se desvălesc, ca la vreme să ne putem mai bine da seama asupra acelora, cari pe noi ne asupresc, iar ei fac atâtea fărădelegi.

*

Când scriem aceste rânduri, vine știrea, că în zilele acestea se va conchemà dieta. Mai mulți deputați din opoziție au subscris o hârtie, prin care cer convocarea dietei, unde guvernul să deà lămuriri asupra desvălirilor de mai sus. Prin urmare, în săptămânile viitoare ne mai putem aștteptà și la alte descoperiri.

Cu trei luni închisoare a fost pedepsit vrednicul părinte *Octavian German* din Hădărău, pentrucă înainte de marea adunare dela Alba-Iulia ar fi ţinut o cuvântare credincioşilor săi, prin care îi îndemnà, ca să meargă cât mai mulţi la Alba-Iulia. Prin această cuvântare „a agitat" contra „ideii". De aceea a fost târît înaintea tribunalului din Turda, care l'a pedepsit cu trei luni temniţă şi purtarea speselor procesuale. Contra sentinţei s'a recurat.

Liga culturală din Bucureşti plănueşte ţinerea mai multor conferinţe, în cari se va vorbì despre persecuţiile Românilor din Transilvania şi Ungaria. Prima conferinţă se ţine Vineri acum, în 11/24 Octomvrie în sala Ateneului Român.

Ne bucurăm de interesul, ce-l arată faţă de noi Liga Culturală. Acest interes ne dă tărie şi putere, în lupta ce-o purtăm!

Maghiarii şi trupa teatrală Antonescu. Dupăcum am mai scris în foaia noastră, dl Victor Antonescu din Bucureşti a primit permisiune dela guvernul ungar, ca să poată da reprezentaţii teatrale cu o trupă românească, prin ţinuturile româneşti dela noi. Această concesiune a guvernului a neliniştit de grabă pe o seamă de şovinişti maghiari. Mai zilele trecute foile ungureşti, în frunte cu „Pesti Hirlap", erau pline de articole, prin cari strigau guvernului, ca să oprească trupa românească, fiindcă: în urma grelei stări economice teatrul unguresc şi aşa stă rău, nefiind bine cercetat, ba prin părţile locuite de naţionalităţi aproape de loc, — pe ceealaltă parte, prin concesiunea asta „se atacă ideia de stat maghiar". In urma acestui alarm, dat în „Pesti Hirlap", toate foile ungureşti au început a cere oprirea teatraliştilor români, iar dacă guvernul nu ar vrea să o facă, atunci să se ceară aceasta în adunările de toamnă ale comitatelor. Iată cât de departe merge ura şoviniştilor contra noastră!

Şi nu s'a aflat nimenea dintre Maghiari, care să recunoască pe faţă şi să scrie în acele foi, că aşa ceva ar fi o nouă nedreptate contra noastră. Numai deputatul Braşovului, fostul secretar de stat *Stereni*, s'a pus şi a scris în foaia ungurească „Brassai Lapok" din Braşov, că n'ar fi cuviincios a se oprì trupa românească. Deputatul Stereni zice, între altele: „Fiecare naţionalitate are dreptul la cultura sa proprie, iar dacă guvernul a permis reprezentaţiuni româneşti, el prin asta a delăturat numai o nedreptate, ce a fost până acum, şi care a răpit concetăţenilor nostri cu „buze româneşti", ca să caute în limba lor proprie plăcerea sufletească, pe care le-o dă teatrul. Că această concesiune s'a dat unei trupe străine, — în cazul de faţă uneia din România, — eu nu găsesc într'adevăr nimic rău. S'au dat doar astfel de concesiuni cu orice prilej şi la societăţi franceze, germane şi italiene. Prin urmare: ce deosebire este în faptul, că acum primeşte o astfel de concesiune o trupă din România? Eu am fost la timpul său de părerea aceea, ca în teatrul din Braşov, care se zideşte acum, să se permită şi reprezentaţii româneşti. (Cetitorii îşi vor aduce aminte, că Ungurii şi Saşii de-acolo au fost contra unei astfel de propuneri, făcută de Români. *Redacţia F. P.).* Fiind părtinitorul unei înţelegeri cinstite între Români şi Maghiari, aş regretà mult, dacă s'ar adeverì ştirea, ca să se oprească reprezentaţiile trupei româneşti. Prin asta numai am da noui dovezi în lumea mare, că noi nu suferim pe nimenea. Şi urmarea ar fi sporirea numărului duşmanilor nostri, de care avem destui şi acum."

Iată glasul unui corb alb. Un fost secretar de stat (în ministerul de comerciu sub Koşut), şi de prezent deputat al Braşovului îndrăsneşte *să recunoască şi spună adevărul.* Dar ce folos!? Ziarele şoviniste vor continuà şi mai departe cu scrisul lor murdar.

România îşi înmulţeşte armata. Din Bucureşti se vesteşte, că în ministerul de războiu se lucră la un nou plan al armatei. E vorba de întărirea cavaleriei (călăreţii, ca la noi husarii) şi a artileriei (tunarii). S'au studiat cele mai moderne metode în Germania şi Franţa, avându-se în vedere şi experienţele dela manevrele române, apoi de pe timpul mobilizării şi pornirea în Bulgaria. — Deasemenea s'au comandat mai multe corăbii de războiu.

Vitejia unui ofiţer dela honvezi în Sibiiu. La artileria (tunarii) honvezilor din Sibiiu se află un locotenent (obărlaitnant) cu numele *Schröder*, aruncat aici, dupăcum suntem informaţi, de prin Galiţia. Acesta, într'una din zilele trecute, erà cu feciorii afară pe câmpul de exerciţii. In Sibiiul nostru, har Domnului, avem încă libertatea a merge la preumblare pe unde vrem. (Sau doar se gândeşte Schröder să ne oprească la asta? Atunci îi atragem atenţia să se şteargă în Galiţia de cu bună vreme!) Intr'o zi din săptămâna trecută s'a întâmplat, că dl *Dr. Nicolae Bălan*, profesor de teologie la seminarul „Andreian" din loc, dimpreună cu dl *Ieronim Grovu*, absolvent în teologie, au mers la preumblare în partea locului de exerciţii. A doua zi au mers iară, fără a bănuì ceva.

Dar acum ce să vezi? Voinicosul locotenent Schröder le sare înainte celor doi domni, pe care îi declară de arestaţi, sub cuvânt, că „în ziua trecută ar fi agitat contra limbii maghiare" (Se susţine adecă, că cei doi domni le-ar fi spus la nişte feciori de Român, că ei nu sunt siliţi a vorbì ungureşte). Domnii susnumiţi au fost duşi cu soldaţi înarmaţi la casarmă, unde i-au ţinut două ciasuri şi jumătate, până când au sosit doi poliţişti, pentru a-i duce la poliţia oraşului. Şi ce-a fost mai grozav? In tot timpul acesta harnicul ofiţer Schröder i-a păzit personal, fiind înarmat cu un revolver.

Dela poliţie domnii Bălan şi Grovu au fost eliberaţi, îndată după luarea unui scurt protocol, fiindcă s'a văzut, că nici pe departe „de-a fi ţara în pericol".

Iată unde duce şovinismul bădăran! O să vedem acum: Cu ce va puteà dovedì Schröder, că domnii numiţi au făcut o astfel de faptă, încât el *a fost în drept* ai deţineà? După cât aflăm dl Dr. Bălan a făcut îndată arătare contra acestui abuz al ofiţerului. Doar cine cunoaşte personal pe dl Bălan, ştie, că e unul dintre cei mai pacinici oameni de-ai nostri. Un adevărat model de profesor la teologie!

Şi-apoi chiar punând cazul, că la vr'o ocazie oarecare ar fi zis dl profesor Bălan sau ar zice azi altcineva, cumcă feciorii nostri dela regimentul de honvezi din Sibiiu nu sunt siliţi să vorbească ungureşte: ce s'a întâmplat? Atâta, că li s'a spus feciorilor nostri, ceeace ei poate nu ştiu toţi: cumcă la acest regiment, fiind soldaţii Români, *limba regimentului e cea românească.*

Iar acest lucru nu are nimic de-a face cu „agitaţia". E vorba numai de constatarea şi amintirea unui fapt, cuprins în lege.

Mai e apoi a se ţineà seamă, că nici libertatea unui om cum se cade nu se poate răpì cu una, cu două. Pentru aşa ceva trebue să fie un caz dovedit, care cade în mod absolut sub pedeapsă şi e temere, că respectivul ar fugì, sau e vorba de ceva crimă mare.

De aceea, — dacă în ţara aceasta mai e dreptate, — atunci harnicul de Schröder va trebuì să-şi iee pedeapsa pentru fapta sa. Şi aşteptăm asta cu atât mai mult, fiindcă în oraşul nostru nu s'a dat nici când ceva bănuială de „agitaţie" între armată şi civili. Iar o bruscare a noastră, o întortochiare a legii sau părtinire a Galiţianului, ar puteà aveà numai urmări rele pentru viitor!...

Imprumutul României s'a făcut şi încheiat în Berlin. Toate cele de lipsă le-a luat asupra sa banca „Disconto", care aranjază plătirea împrumutului, ce se urcă la suma de 250 milioane. Din această sumă 170 milioane se vor plătì României acum, iar restul de 80 milioane până la 1 Aprilie v. 1914.

Starea financiară a României e de prezent destul de bună. Imprumutul acesta s'a făcut în prima linie numai pentru întărirea armatei. Cu toate, că în timpul mobilizării armatei, România a încassat cu 58 milioane lei mai puţin, ca în acelaş timp din anul trecut, — totuşi nu e nici o temere, că în anul acesta statul va aveà pagubă simţitoare.

Din „gheşeftăriile" guvernului.

Scandalul, care a eşit la iveală, în jurul speluncii pentru jocul de cărţi, ce era să se înfiinţeze pe insula Margareta, ia întinderi tot mai mari.

Gazetele ungureşti sunt pline de amănunte asupra acestei urîte afaceri, precum şi alte comedii de „gheşeftărie". Se ameninţă şi cu alte destăinuiri. Hahamul, asupra căruia se va pune totul, se pare a fi de astădată secretarul de stat *Iesenski* (vestitul Iesenski, care a condus alegerile în 1910 şi a persecutat pe Români dela Memorand încoace). Prim-ministrul Tisa n'a făcut până acum nici o declaraţie mai lămurită, iar Lukaci se află de prezent în străinătate, la Lovrano în Elveţia...

Asupra celorce au voit să înfiinţeze casina-speluncă a mai publicat „Az Est", între altele, următoarele: Cheltuelile societarilor: bacşişul de 1 milion şi jumătate dat guvernului, apoi repararea hotelului etc., se urcă peste *patru milioane coroane.* Societatea s'a pus să ceară despăgubire dela Tisa, Iesenski şi Lukaci. Direcţiunea întreprinderii zice, că secretarul de stat Iesenski le-a făgăduit, în numele guvernului lui Tisa, că le va da concesiunea dorită. Dacă aceasta acum nu le-o dă, ei vor împrocesuà statul şi pe fostul ministru Lukaci.

Tisa a dat până acum numai o ştire, prin care declară, că el încă pe atunci, când erà Lukaci la putere, l'a rugat (Tisa pe Lukaci) ca să nu deà concesiunea asta, iar Tisa, după căderea lui Lukaci, a adus la cunoştinţa societăţii, că nu dă concesiunea cerută.

In faţa acestei declaraţiuni, direcţiunea

întreprinderii spune, că Iesenski le-a declarat în numele lui Tisa, că acesta (adecă Tisa) ia asupră-şi făgăduelile date de Lukaci faţă de societate. Urmarea este acum: sau Tisa sau Iesenski au spus un neadevăr. Gazetele ungureşti contrare guvernului, văd în aceste întâmplări, tot atâtea motive de-ai rupe capul şi a delătură pe Tisa dela guvern.

*

Intr'aceea „cinstita" societate şi-a socotit încă odată spesele şi despăgubirea, ce s'o ceară. Acum au ajuns la suma de *4 milioane şi 600 de mii coroane.* Suma aceasta au cerut-o, prin notarul public *Dr. Roth,* ca să le-o dee guvernul ca despăgubire. Iar dacă în timp de 8 zile nu vor primì dela guvern despăgubirea cerută, atunci societatea va face arătare mai întâiu contra secretarului de stat Iesenski pentru înşelătorie.

Preşedintele societăţii-spelunci, *Şvarţ Mihaly* (desigur un puiu de Jidov) a declarat următoarele: Societatea noastră a fost trasă pe sfoară. S'au Lukaci ne-a înşelat şi ne-a minţit, sau ministrul de interne Şandor. La această întrebare aşteptăm răspunsul. Cu celce ne-a înşelat vom ştì apoi cum să ne răfuim.

Pătrunzând în public svonuri, cumcă în această afacere sunt amestecaţi şi deputaţi din partidul muncii, — preşedintele mamelucilor, Kuen-Hedervari, a trimis o scrisoare la societatea-speluncă, prin care le cere: ca să numească pe acei deputaţi din partidul muncii, despre cari gazetele au scris, că ei ar fi primit mituiri pentru anumite „trebşoare" făcute societăţii. Acest răspuns s'a şi dat la câteva ciasuri, în modul următor: S'au dat bani unor persoane, pentruca să mijlocească afacerea casinei de pe inzula Margareta. Persoanele n'au fost însă numite.

In urma acestui răspuns se vede, că afară de cel un milion şi jumătate, bani vărsaţi în cassa partidului guvernamental, au mai fost plătite cu bani şi alte persoane, cari să se întrepună la guvern pentru spelunca jidovească, unde apoi să chefuiască nemeşii-trântori.

Această afacere le aduce acum mare încurcală celor din jurul guvernului. Deputaţii unguri din opoziţie s'au înţeles, ca să ceară convocarea dietei, unde să silească pe Tisa a da lămuriri. Spre acest scop au subscris 60 de deputaţi o listă, prin care să ceară întrunirea dietei. (Pentru convocarea dietei, în mod grabnic, e de lipsă a cere acest lucru cel puţin 60 de deputaţi).

Prim-ministrul Tisa, băgând de seamă, că acum va fi constrâns a conchemà dieta, s'a pus şi a convocat-o încă înainte de ce i-s'ar fi înaintat cererea celor 60 de deputaţi. Astfel pe Sâmbătă în 25 Octomvrie n. se va întrunì iarăş dieta, fiindcă ar fi unele lucruri de desbătut. (Aşa spune Tisa, ascunzând motivul adevărat).

Căpeteniile partidelor din opoziţie se pregătesc cu toţii, ca să ceară lămuriri dela guvern. Se crede, că vor vorbì Karoli sau Aponi în numele partidului koşutist, Rakovski în numele partidului poporal, iar Andraşi în numele noului partid constituţional. De altcum Andraşi ar fi declarat, când a subscris lista, că *el nu se mirà de loc despre noul caz de corupţie, eşit la ivealà.* Ba nu s'ar mirà, nici dacă ar auzì, că s'au mai descoperit şi altele. (Ceeace însemnează, că mai sunt. *Red.)* Intre împrejurările, cari trăim, nu mai sunt a ne surprinde astfel de lucruri.

De altcum foile din Budapesta au scris, — dar nu s'a putut încă dovedì, — că noul mitropolit-primat al romano-catolicilor din Ungaria, *Csernoh,* când a fost ales, încă a dat o sumă mare de bani în cassa partidului muncii. De asemenea nenorocitul patriarh sârb Bogdanovici să fi dat la 400 de mii partidului guvernamental. (Dupăcum se ştie, patriarhul sârbesc are venite mari.)

* * *

O altă „gheşeftărie" a voit să facă guvernul prin informarea falşe a străinătăţii despre naţionalităţile din Ungaria şi partidele opoziţionale. Spre acest scop a întrat în legătură cu o altă porodiţă cu perciuni, care se chiamă **Lipşer Leopold,** despre care se ştià, că scrie la gazete străine.

E curată bătaia lui Dumnezeu! Zilnic se desvelesc noui scandaluri! Despre cel mai proaspăt, iată ce povesteşte însuşi perciunatul Lipşer: Acum doi ani de zile am avut afaceri cu prim-ministrul Lukaci. Acesta ştià, că eu sunt corespondentul ziarului „Figaro" din Paris. De aceea m'a rugat să informez gazetele franţuzeşti în favorul guvernului maghiar. Spre acest scop am fost prezentat lui Iesenski, care m'a însărcinat să încheiu contract cu gazetele franţuzeşti „Figaro", „Matin", „Echo de Paris" şi „Journal de Debats". Aceste gazete, în schimbul unor anunţuri despre băile statului ungar, în valoare de *120 mii coroane,* să publice în fiecare săptămână câte o *Scrisoare din Ungaria.*

Totul a şi mers bine, până când a plecat la Paris contele Karoli, care scriind în gazeta din Paris „Excelsior", a desvelit adevărata stare a lucrurilor în Ungaria. Intre astfel de împrejurări, gazetele franceze susamintite au refuzat (respins) să mai publice Scrisorile din Ungaria, cari erau trimise dela biroul presei din Pesta (cancelaria de pe lângă ministrul-preşedinte al Ungariei, de unde se dau informaţiile plăcute guvernului). In curând după aceea a căzut Lukaci dela putere. Lipşer a fost amânat mereu cu plata, până când va venì la putere Tisa.

Intr'aceea Lipşer a băgat de seamă, că Barát, şeful biroului de presă îl pizmueşte. S'a dus deci la el şi l'a pălmuit, iar Vineria trecută Lipşer s'a prezentat de-adreptul la Tisa, căruia i-a cerut plătirea celor *12 mii coroane,* ce i-se cuvin. Dar Tisa n'a vrut să stea de vorbă cu Lipşer.

Gazetele guvernului spun, însă, că n'ar fi adevărat, cumcă Lipşer şi cu Barát s'au bătut, dar recunosc, că Lipşer a publicat articoli de-ai guvernului în gazetele străine. Lipşer susţine pe ceealaltă parte, că el poate dovedì cu documente toate cele susţinute.

Iată în ce încurcături au ajuns Lukaci, Iesenski, Tisa şi compania lor. O să mai vedem, la ce sfârşit vor ajunge lucrurile.

Inşelătorii cu emigrarea.

Societatea engleză de emigrare „Canadian Pacific Company" a avut în Viena o filială, care se ocupà cu emigrarea, adecă cu îngrijirea de bilete şi transportarea la America a oamenilor din monarhia noastră. Dupăcum s'a aflat, însă, în zilele acestea, filiala din Viena a înlesnit mai mult „fuga" în America. Se susţine adecă, că la 100 de mii de feciori, cari nu sunt încă liberi de serviciul militar, au fost trecuţi la America cu ajutorul agenţilor dela această societate. Ba unii susţin, că numărul tinerilor, astfel „trecuţi", se urcă la 500 de mii! Partea cea mai mare din ei sunt din Bucovina şi Galiţia.

Zilele acestea poliţia a prins pe directorul filialei vieneze, un aşa numit Solomon Altman, care e născut în Ungaria (după nume se vede, că e puiu de Jidov), dimpreună cu încă trei funcţionari, cari poartă tot cam astfel de nume „nemţeşti". Făcându-se cercetăţi în birourile societăţii, s'a constat, că această societate în timp de doi ani a avut cheltueli de 14 milioane coroane. Dar din aceşti bani numai 7 milioane sunt scrise în cărţi, pe când ceialalţi bani s'au întrebuinţat pentru scoaterea de hârtii falşe pe seama emigranţilor, mituirea la câţi toţi slujbaşi şi ademenirea feciorilor la emigrare.

Pe urma acestor înşelătorii s'a dat încă la 8 Ianuarie anul acesta. Dar erau învinuite şi persoane cu vază, cari au trebuit mai întâiu urmărite. Lucrul s'a aflat la început prin nişte Englezi, cari într'un hotel din Viena povesteau asupra emigrării din Austria la Canada. Erau patru inşi, iar unul din ei a zis: „Dacă societatea Canadiană va urma să lucreze ca acum, atunci în timp de 20 ani Austro-Ungaria nu mai are nici un fecior bun de armată." Aceste vorbe le-a auzit o persoană, ce şedea la masa de-alături. Acea persoană s'a pus şi a făcut arătare deadreptul la ministerul de război. De aci s'a ordonat cercetare secretă. Despre rezaltatul cercetărilor s'a înştiinţat Maiestatea Sa Monarhul şi Moştenitorul de tron. A urmat apoi audienţe (vizite) din partea şefului de stat major Conrad şi ministrul de război Krobatin la Moştenitorul de tron şi la Maiestatea Sa Monarhul nostru.

Descoperirile făcute de poliţie şi oamenii însărcinaţi cu cercetarea, au fost atât de grozave, încât guvernul n'a îndrăznit să iee asupra sa răspunderea pentru măsurile, ce erau de lipsă a se face acum. De aceea s'a raportat Maiestăţii Sale. Dupăcum se susţine, în această afacere urîtă se află amestecate mai mulţi politiciani renumiţi şi înalţi slujbaşi de stat, în frunte cu doi funcţionari în ministerul de industrie şi comerciu al Austriei.

S'a mai aflat şi aceea, că un bărbier ungur (care acum a fost arestat) aduceà cu automobilul emigranţi şi din Ungaria, îmbrăcaţi în haine de şofer (care mână automobilul).

Societatea „Canadian Pacific" avea multe filiale prin Galiţia. Toate acestea au fost închise. Făcându-se cercetări la o astfel de filială în Lemberg (Galiţia), s'a dat de urma unei telegrame, care sunà astfel: „68 trimis, dintre cari 47 bolnavi". Adecă din cei 68 inşi, 47 erau cu hârtii în neregulă sau peste tot fără documente. Cu toate acestea feciorii erau trimişi la Viena, iar de acolo li-se dădeau bilete de vapor şi plecau mai departe. Că cât îi costau aceste treburi şi că după aceea ce se alegea de ei, — ştie sfântul!

Cercetându-se s'a aflat, că mai mulţi deputaţi, îndeosebi de prin Galiţia, încă sunt amestecaţi în aceste afaceri. Apoi o seamă de funcţionari poliţieneşti şi dela jandarmerie de asemenea au dat mână de ajutor societăţii engleze. Cei mai mulţi dintre ei au fost însă ascultaţi şi deţinuţi. Numărul lor se urcă peste 100 inşi. După unele ştiri, ar fi şi politiciani unguri amestecaţi în această afacere urîtă. — Că ce va mai eşì afară, din toate acestea, o să vedem în curând.

Lupta în comitate.

Adunarea comitatului Alba-inferioară s'a ținut în 15 Octomvrie n. în Aiud. Dintre Români au luat parte fruntașii mai de seamă, iar unii Români de-ai nostri au aflat cu cale mai bine să steà acasă, ceeace e foarte trist. Măcar cel puțin de două-ori într'un an — toamna și primăvara — ar puteà și ar trebuì, ca fiecare Român ales în congregație, să iee parte la aceste adunări ale comitatului. Altcum să nu se îndese a fi ales și să nu primească!

Ca în toate comitatele, așa și în acesta, a fost pusă la ordinea zilei *votarea de încredere guvernului lui Tisa.* La acest punct a luat cuvântul dl **Dr. Iuliu Maniu,** prezidentul clubului român din comitatul Alba-inferioară, care printr'o frumoasă vorbire, ținută în limba românească, a arătat, că Românii n'au încredere în guvernul lui Tisa.

Tot contra guvernului a vorbit și koșutistul *Fogarași,* scoțând la iveală înșelătoriile, ce s'au întâmplat cu câți bani deai țării. — S'a sculat apoi fostul comite suprem *Zeik,* care a voit să micșoreze învinuirile aduse de dl Maniu, că adecă deputații guvernamentali de acum n'ar fi fost aleși prin corupție etc. (Asta desigur nici fostul comite n'o crede, dar el trebue să vorbească așa! *Red.).* A mai spus apoi Zeik, *că România ar avea de-a mulțumì monarhiei ultimele ei succese!* (Ei, las' să fie bine domnule Zeik! Asta se știe azi ce și cum! *Red.).*

Isprăvind fostul comite Zeik s'a sculat din nou dl **Dr. Iuliu Maniu,** care a arătat mai multe cazuri minunate de corupție și terorism, întâmplate când cu alegerile deputaților, cari formează acum ceata mamelucilor din jurul lui Tisa. Ca pilde din comitatul Alba-inferioară e destul a amintì brutalitățile, ce s'au întâmplat la alegerile din cercul Ighiului și al Vințului. Și-apoi să mai ținem minte încă un lucru: In țara întreagă, după legea cea veche, sunt 1 milion și 160 de mii de alegători. Dintre aceștia în 1910 au votat 840 de mii. Candidații partidului guvernamental au primit 380 de mii voturi, iar restul de 460 mii s'au dat pentru candidații din opoziție, adecă contrari guvernului. De ací se vede, că cele mai multe voturi au fost contra partidului dela putere. Dar guvernamentalii tot au eșit mai mulți, fiindcă voturile candidaților opoziționali au fost împărțite între mai multe partide, astfel că față de acestea candidatul guvernamental a putut stoarce *singur* mai multe voturi, decât oarecare contrar.

Cu privire la politica dinafară a monarhiei, dl Maniu constată, că monarhia noastră și-a câștigat pretutindeni dușmani, stârnind la toate țările vecine neîncredere. E drept, că monarhia noastră a încunjurat un război mai mare în Balcani. *Dar cât pentru succesul* (izbânda) *României, asta este vrednicia ei proprie.* Noi, Românii din această țară, ținem însă a declarà, că am pretins drepturi pe seama neamului nostru și înainte de aceste succese ale României, fiindcă: *adevărurile, pe cari se razimă cererile neamului românesc, sunt veci-nice și neschimbate.*

Dl Maniu a vorbit cu o mare convingere și tărie sufletească, ceeace a făcut, că toți cei de față l-au ascultat cu atențiune. Se înțelege, că punându-se la vot propunerea comitatului pentru a se votà încredere guvernului, — ea a fost primită din partea membrilor celor de față, cari erau mai mulți ca Românii.

In decursul desbaterii diferitelor obiecte a mai vorbit dl canonic **Dr. Isidor Marcu,** care a scos la iveală sărăcia, de care sufer locuitorii acestui comitat, în urma pustiirii apelor și a ploilor. Dl canonic a făcut următoarea propunere: Congregația (adunarea) comitatului Alba-inferioară, să ceară dela guvernul țării un ajutor mai mare, de cum a dat până acum, nu numai pentru cei năpăstuiți de ieșirile apelor, ci și pentru aceia, cari au suferit din cauza ploilor, nimicindu-le sămănăturile, iar pe de altă parte să se ușureze liberarea (darea) de pașapoarte pentru străinătate. Cele spuse de vorbitor au trebuit să miște pe toți cei de față, astfel că propunerea s'a primit cu toate voturile.

Dl profesor **Gavrilă Precup,** președintele meseriașilor din Blaj, a cerut ca *banii orfanilor* să se dee împrumut la mici proprietari și meseriași, pe lângă acoperire hipotecară (cu întabulație), iar nu să se depună la cine știe ce bănci străine. Propunerea asta au respins-o cei dela conducerea comitatului.

Dl canonic **Gavrilă Pop** a cerut, ca în oficiile comitatului și ale statului să fie numiți și Români. Azi avem sute și mii de tineri români, cari au gătat studiile dela universitate. Aceștia însă nu sunt primiți în funcții de stat, ci sunt siliți a-și căutà norocul în străinătate.

A vorbit iarăș dl **Dr. Iuliu Maniu** contra unei circulare (scrisori) a comitatului Cluj, care ar dorì ca guvernul să înceapă o colonizare mai mare. (Asta însemnează, ca să aducă printre noi pe câți trași-împinși străini de prin alte părți. *Red.)* Pe lângă toate cuvintele convingătoare ale dlui Maniu, când s'a pus la vot a fost primită propunerea comitatului, că adecă să se sprijinească cererea comitatului Cluj.

Dupăcum vedem, propunerile Românilor au fost mai toate respinse. Dar cu toate acestea nu trebue trecut cu vederea, că lupta noastră, ce se dă în aceste adunări comitatenze, își are însemnătatea ei destul de mare. Din aceste prilejuri li-se mai spun buchile cârmuitorilor nostri, cari azi-mâne vor trebuì să vadă, că, așa ca până acum, nu mai merge.

*

Adunarea comitatului Caraș-Severin. A avut loc la 15 Octomvrie n. în Lugoj. Mai mulți Români fruntași au scos la iveală năcazurile și nedreptățile, ce se fac poporului nostru.

Dl **Dr. Valeriu Braniște** a spus, între altele, următoarele: Un an mai rău ca acesta, cred că n'am ajuns mulți dintre cei de față. Ploile și apele cele mari au adus o sărăcie la culme. Lipsa de bani crește de parc'ă a perit din țară și sămânța banului. Cu miile se înștiințează oamenii, ca să-și scoată pasapoarte pentru America și în alte părți, unde să-și caute pânea de toate zilele. Dar nu li-se dă pașapoarte, deși foametea și cea mai neagră mizerie bate la ușa oamenilor. Cu toate acestea statul nu face nimic mai cum se cade pentru acești cetățeni. Ci din contră continuă cu șicanele, pedepsind pe oameni cu amende în bani, pentrucă unde-va prin curte are ceva gunoiu, care nu e așezat după cine știe ce ordin nou.

Dl **Dr. George Dobrin** a scos la iveală, că Românii nu pot aveà încredere în oficianți, cari astfel îl asupresc. Cu ordinațiunile contra holerei încă se întâmplă multe nedreptăți poporului. Amintește apoi de alegerea de deputat la Sasca, făcând declarația, că până când astfel se urmează politica guvernului, nu poate fi vorbă de o înțelegere între Români și Maghiari.

A urmat apoi propunerea cu votarea de încredere guvernului. Dl *Dobrin* a desfășurat punctul de vedere al Românilor, cari n'au încredere în acest guvern. Cu toate acestea, când a fost la votare, s'au dat peste 200 de voturi de-ale mamelucilor, astfel că propunerea a fost primită.

*

Adunarea comitatului Târnava-mică s'a ținut în 16 Octomvrie n., când Românii au protestat cu tărie contra volniciilor, ce se fac din partea administrației în comitat. Aceasta a supărat pe comitele suprem, care a amenințat pe Români în mai multe rânduri, că le detrage cuvântul.

Multe nedreptăți a scos la iveală dl **Dr. Romul Boila,** care a cerut, între altele, socoteală pentru neregularități bănești, săvârșite de primarul orașului Sânmărtin. Dintre alte asupriri și șicane să amintim numai două cazuri: Un Român a fost pedepsit cu 50 coroane, pentrucă a împușcat *un iepure* în pădurea unui „domn mare", iar alt Român a fost pedepsit cu 44 zile temniță, fiindcă gâștele lui au întrat în grădina unui nemeș.

Dl **Dr. Alexandru Morariu** a scos la iveală gândurile ascunse ale stăpânitorilor, cari, — dupăcum s'a văzut și în congresul nemeșilor la Cluj, — ar vreà să împedece orice cumpărare de pământ din partea Românilor. In schimb statul să le cumpere din banii țării moșiile nemeșilor, cari azi sunt înglodați în datorii.

Mamelucul deputat în dietă și membru al congregației, **Izekuț Gyözö,** s'a sculat și a atacat băncile săsești și românești (mai cu seamă pe „Albina"), că vezi Doamne acestea sunt de vină la ruina nemeșilor. De aceea cere, ca comitatul să sprijinească cu atât mai tare banca ungurească.

Contra acestei învinuiri nedrepte s'a sculat din nou și a vorbit dl **Dr. Romul Boila,** luând în apărare băncile noastre, cari sunt conduse de oameni pricepuți și cinstiți. Totodată a cerut ca comitatul să depună o parte a banilor săi și la filiala „Albinei" din Ibașfalău. Patrioții se înțelege, că au respins cererea Românilor.

*

Adunarea comitatului Turda-Arieș a avut loc în 8 Octomvrie n. în Turda. Românii au fost slab reprezentați, ceeace nu le servește spre cinste membrilor români, aleși în congregația acestui comitat. Punctul de vedere al Românilor l-a reprezentat dl **Emil Cormos Alexandrescu,** președintele clubului român din acel comitat. Dl Cormos a spus între altele, că noi Românii n'avem nici o încredere în guvernul lui Tisa, care a luat în apărare pe faimosul Lukaci, deși acesta a prădat milioane din banii țării. Tisa e de altcum dușmanul cel mai neîmpăcat al Românilor. Mamelucii administrației au votat însă încredere guvernului, precum și tot ce au poruncit cei dela cârmă.

Pe viitor membrii români să-și facă mai bine datorința, cercetând cu toții adunările comitatului, altcum va trebuì a-i luà gazetele mai de scurt.

*

Adunarea comitatului Braşov. In acest comitat s'a ţinut adunarea de toamnă la 18 Octomvrie n. Dintre Români puteau fi mai mulţi de faţă. Intre punctele mai însemnate sunt a se numì votarea de încredere guvernului. Românii au fost contra. Cel dintâiu a vorbit dl **I. Lengheru,** arătând punctul de vedere al Românilor, iar după aceea a urmat dl **Dr. Nicolae Mănoiu,** care a arătat mai pe larg cauzele, pentru cari Românii sunt contra guvernului. A amintit, între altele, desconsiderarea limbii noastre şi nerespectarea legii de naţionalităţi. Vorbitorul zice, *că e rău, cumcă nu se respectează poporul românesc, deoarece Ungaria nu poate să existe fără noi.*

Cele spuse de dl Mănoiu a scos din sărite pe popa reformat Buhuş din Apaţa. Acesta, deşì a declarat, că n'ar fi înţeles cele spuse româneşte de dl Mănoiu, — totuşi i-se pare, că vorbitorul a atacat statul. De aceea vrea să respingă acest atac.

Când s'a pus la vot propunerea comitatului, a fost primită de toţi cei de faţă, afară de Românii neatârnători. Chiar şi Românii, cari stau în slujba comitatului, au votat pentru propunere, ceeace e o nouă dovadă, că slujbaşi de-ai comitatului n'ar trebuì aleşi în congregaţie. — De altcum ar fi de dorit, ca Românii braşoveni să cerceteze mai bine adunările comitatului!

Ştiri politice din străinătate

Serbia şi Albania. Dupăce Sârbii au alungat pe Albanezi de pe teritorul sârbesc, au pătruns ei (Sârbii) în Albania. Lucrul acesta a neliniştit pe Marile-Puteri, cari hotărîse la Londra graniţele Albaniei. Era temere, că Serbia se va pune cu puterea, ca să cuprindă din teritorul acela, care la Londra a fost împărţit Albaniei. Aceasta i-ar fi fost mai neplăcut monarhiei noastre, fiindcă ea doreşte o Albanie cât mai mare şi mai puternică lângă Serbia. De aceea Austro-Ungaria a provocat pe Serbia la sfârşitul săptămânii trecute, ca *în decurs de opt zile să părăsească ţinutul albanez,* altcum monarhia va pornì contra Serbiei, spre o a scoate din Albania. Serbia, de teamă ca să nu ajungă în încurcături mai mari, a declarat, că părăseşte teritorul albanez, pe care l'a trecut numai ca să înspăimânte pe Albanezi, iar nu că doar ar vrea să-l cuprindă. (E de observat aici, că în cazul de faţă monarhia noastră a fost sprijinită, în cererea ei către Serbia, şi de celelalte mari puteri, cari au fost hotărît graniţele Albaniei la Londra. De aceea, Serbiei i-s'ar fi putut întâmpla numai rău, dacă n'ar fi ascultat de dorinţa Marilor-Puteri).

Turcia şi Grecia încă tot n'au ajuns să încheie pace între ele. Asta mai mult din cauza inzulelor egeice, pe cari Turcia nu vrea să le deà Greciei, iar aceasta nu vrea să încheie pace fără ele. Se crede, că poate vor încheià o pace oarecare asupra celorlalte puncte, iar afacerea inzulelor o vor lăsà pe mai târziu.

Bulgaria. Din Sofia se vesteşte, că Bulgarii au început a ocupà toate ţinuturile, pe cari le-au cuprins dela Turcia. Din partea Turcilor nu li s'a pus nimenea în contră, ci armata lor a părăsit de bunăvoie acele ţinuturi, pe cari le mai aveau încă în stăpânire, dar la încheierea păcii mai erau tot în mâni turceşti.

Literatură şi ştiinţă

Fără chibzuială.

La badea Marin e ciartă în casă. Sunt şi mulţi, dar şi larmă încă fac, de nu-i întrece un ciopor de gâşte. Ce se întâmplase? Venise jucuţiul (executorul) şi luase în seamă părechea de vaci din grajd; apoi puse termin când să le bată la dobă. Se zice, că pentru o datorie.

Şi muerile, bătrâna cu două nurori şi o fată, dimpreună cu feciorii, nu ştiau despre asta nici câtu-i negru sub unghie.

Acum s'au pus toţi cu gura pe capul bietului badea Marin. Şi ciorovăesc şi se crucesc. Şi bat în pălmi a mirare, mai cu seamă bătrâna, care ţineà morţiş la fala căsii. Doar sunt din neam mare şi ea şi Marin. Şi-apoi e mare ruşine să cobori între cei nevoiaşi.

Badea Marin, în colţul de vatră unde se aşezase, tăceà tăcerea peştelui. Din când în când îşi da după ureche pleata de păr, ce se resleţeà, lăsând să sclipească firele albe ca de argint.

Dacă a văzut, că vorbăria ţine lanţ, — altă dată mai şi contenià, — a deschis uşa, şi s'au dus drept spre şură, aşezându-se pe un butuc acolo, doar s'or mai ogoià cei din casă, dacă nu l'ar vedeà aproape.

— Beutor n'am fost ca alţii — gândeà badea Marin, — ori să-mi prădez ce-am moştenit dela tata pe niscai haine scumpe; să dau eu banii pe slăbiciuni, cum văd, că fac alţii din sat, Doamne fereşte! Niscai căsi n'am făcut. Cu şura asta, ce-am avut cheltuială mai mare. Incolo m'am ferit cât am putut. Şi totuşi nu ştiu, cum de o vreme încoace se ţin baclelele de mine ca scaiu de oaie! Drept că am casă grea şi am avut parte de mulţi copii. Dar din partea asta n'am ce mă năcăjì. Vecinul Gheorghe are şi mai mulţi. Şi să-i vezi pe toţi: sunt ca nişte furnici, aşa umblă de colo colo. Şi-i strânsură pe lângă casa lor, cum era la tata, pe când eram eu holtei. Am dat în vorbă despre asta şi cu Simina, muerea mea, care acum mă ocărăşte zi şi noapte.

La vecinul ăsta sunt şi multe guri; da, pe semne, sunt mai multe mâni. La mine e întors. La mine sunt mai multe guri ca mâni, de aia nu ne ajungem cu ce avem.

Apoi dacă văd, că n'am putut ţineà nici ce-o rămas dela tata, ce să fac!? Am lucrat toată viaţa ca o vită. Când făceà ziua ochi, eu eram pe hotar.

Acum, c'a venit jucuţiul pe capul meu, să-mi pue vacile la dobă, e lucrul lui Vasile din Deal. El nu şi-a purtat rânduiala la bancă. Am stat bun pentru el de-a căpătat o sută de zloţi. Din ei mi-o dat şi mie ceva, de-am astupat gura vecinului ăsta. Mă tot cicălea de zece zloţi, ce-i eram dator, şi dintr'al meu nu puteam ajunge.

Am şi eu datorie! Am, cum să n'am! Dacă mi-o trebuit bani! M'am îndatorat, ce erà să fac! N'am plătit camăta, drept, şi s'o fi suit capu de bani. Nici nu ştiu cât o fi acum. De-abia pot ţineà minte câte ceva de ieri, de alaltăeri. Dar, mi-te, de când am făcut şura. O fi, gândesc, grămădită mare sumă de bani. Insă nu pentru datoria mea a venit jucuţiul; ştiu ei domnii, că la mine au pe ce se bizuì. Pentru Vasile, el e pricina, că ne-am făcut de vorbă în sat."

Aşa şi era. In sat numai de badea Marin şi jucuţiul era vorbă. Unii se mai şi bucurau de pacostea omului. Alţii mai cu Dumnezău ziceau: Doamne fereşte!.....

In poarta cantorului Moga, lumea se strânsese roată, şi ascultà cu mic, cu mare pildurile înţelepte ale unchiaşului sfătos.

Când venì vorba de Marin, cantorul şi-a aţântit ochii în zări, par'că s'ar trudì să desluşiască ceva de acolo; din depărtări, coborî apoi ochii spre mulţime şi începù cu glasul domol, cuminte:

— Măi oameni, eu nu port clevetele, nu-s învăţat aşa, dar îmi place să spui omului verde ce gândesc. Aşa şi cu Marin. Ne ştim de copilandri, de când păzeam mieii la tată-său, fie iertat! Nu-i seamănă Marin bătrânului. Ăla aveà o sută de ochi, toate le vedeà şi ştià. Când se uità la mine cu ochii lui ca para dela două făclii, trebuià să-i spui, că azi am adurmit la amiază şi am ţinut mieii prea mult în popaz.

Marin nu-i aşa. Cum a închis ochii bătrânul, hait, el să facă şură, să nu fie în sat ca a lui. Bani gata nu aveà, că nu-i rămăsese dela tatăl-său. Bătrânul, când înciripà o ghiotară de argint, se ducea în târg şi veneà cu o păreche de juncani, ori o vacă, sau vr'o viţea. Creşteau vitele şi la vânzare mergeau cu trei preţuri. Iacă, aşa-şi creşteà avutul! Bani cu camătă nu da. Camăta — zicea el, — sunt bani de silă. Şi, cine îi cerea bani, nu-l lăsa să-i între în casă. Drept, că pe câte un om lipsit îl ajuta cu bani, dar nu-i luà de camătă nici o lăscaie.

Marin, dacă a văzut că la bancă sunt bani destui, şi-i capătă uşor, numai cu o cruce înaintea numelui, şi-o înfundat, într'o zi de târg, şerpariul cu cât socoteà c'o face o şură să-i meargă vestea pe toate satele.

De aia c'o luat bani cu împrumutare, bine a socotit. N'o stricat din nemesturile bătrâne, din moşie, că pământul dacă-l dai, e dat. Bani mai faci, da pământul nu-l poţi sporì, nu-i de unde, că-i dat de Dumnezeu ca hotar. Când e vorba de cumpărat azi nu prea poţi ajunge.

Şi-o făcut Marin, precum vedeţi, o şură cât un turn. Şura însă stă pe loc, de mândrie şi de fală, datoria creşte, creşte, cum se aţâţă focul dintr'o scânteie. Că uite: şura n'aduce venit nici să plătească camăta, decum capu de bani. Cine n'are banii în mână nu-şi facă casă ori şură, că rău păţeşte, aşa ca Marin. Acum ce gândiţi? — abia face moşia câtu-i datoria!

Feciorul lui Marin dupăce s'a însurat, iar a fală şi a mândrie, au vândut boii şi au luat doi cai negrii, înspumaţi, graşi pepene; de sălbatici ce erau, îşi rodeau zăbelele de oţel. După doi ani i-au vândut cum au putut, slabi de le puteai numărà coastele. Au trebuit să mai vândă şi bivolita de lapte, să-şi poată luà două vaci, să nu le rămâie jugul sub părete. Is vacile, pe care le are acum, şi le-a preţuit jucuţiul.

Eu vi le-am spus numai pe cele mai mari lucruri, dar câte au fost acolo mai mărunte, care toate au mers după calapod şi l'au dus pe Marin în pasul racului!?

Ei, vedeţi, *dacă n'a fost om cu chibzuială,* pe lângă hărnicie? Unde hărnicia şi chibzuiala îşi dau mâna împreună, acolo Dumnezeu îşi pune mila.

De după grădini, dela păşune, un sunet de clopoţel, întărià vorbele cantorului.

Oamenii clătinau din cap, își săltau în umeri cojocul de Dumineca depărtându-se.

Unul, însurat de curând, nu se puteà rupe de lângă pilduitori, ar fi voit să tot asculte lucruri de astea cu înțeles. Și unde-l vedeà pe unchiaș între oameni, se vârà cum puteà să-i soarbă învățăturile.

Erà Simion, feciorul vecinului Gheorghe.

Toma Cocișiu

Chiuituri și Pilduiri.

— **Pentru cei cu musca pe căciulă.** —

Foaie verde foi din munte,
Satul nost e sat de frunte:
Are curți bine 'ngrijite,
Străzi cu peatră pardosite,
Pe cari în amiaza mare
Ies de mână la plimbare:
Minciuna și *fățăria*,
Cu sora lor *lenevia*,
Formând ele 'n acest sat
Un scârbos triumvirat,
Căruia de te supui, —
Scara, care vrei o sui.
Faci în contră, — la pământ
Ești strivit, de-ai fi sfânt.

Dar vezi, lumea-i mestecată,
Nu pot fi frunte plecată
Toți. C'atunci cine se mai spună,
Că isprava lor nu-i bună?
Deci eu vă voiu chiuì,
Iar dânșii s'or sfătuì:
Lovitura cum s'o deà,
Să-mi usture inima.
Dar de-ar da și 'n capul meu,
Tot mai vrednic e-a fi leu,
Decât vouă cap plecat,
Mărite triumvirat! *Tras Pesfoară.*

Toamna.

(Pentru copii.)

S'au dus rândunelele,
Moarte-s floricelele,
Au căzut jos frunzele,
S'au copt cucuruzele.
Copilașii nu-i mai vezi
Să se joace prin livezi,
Căci de-acum se duc la școală,
Rămâne livada goală,
Fără paseri, fără cânt,
Bătută de ploi și vânt!

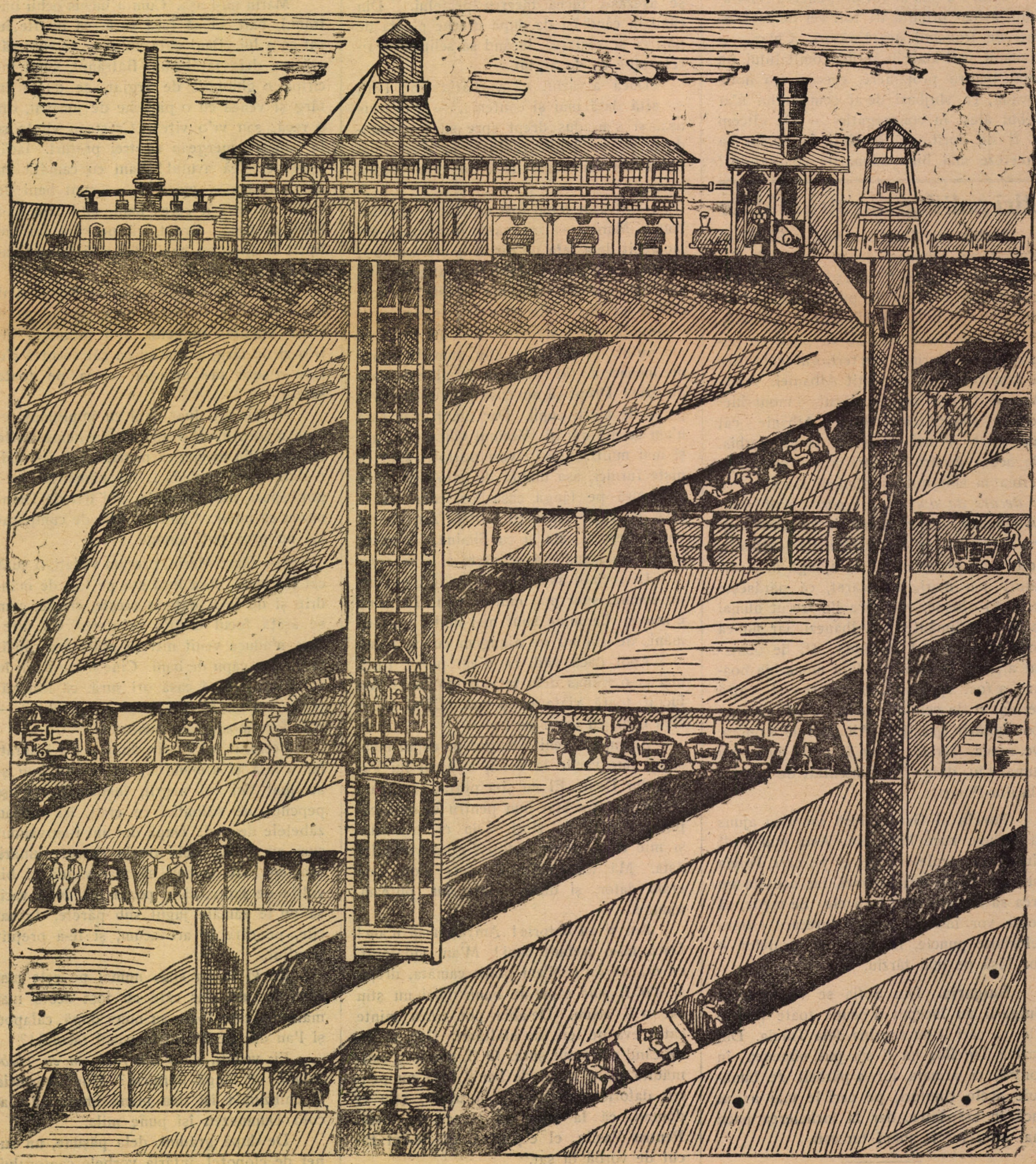
Petru O. Orlățanu

Aviz.

Publicarea romanului **„Cu paloșul“** se va începe în curând, cât ce avem mai mult loc în foaie. De altcum nu mai este mult din el, așa că o să se isprăvească în curând.

Mare catastrofă într'o baie de cărbuni în Anglia.

— **Peste 400 de oameni morți.** —

Mare catastrofă într'o baie de cărbuni în Anglia.

— Peste 400 de oameni morți. —

Marți, în 14 Octomvrie n., s'a întâmplat o mare nenorocire în baia de cărbuni „Universal" din Cardif, în Anglia. La 6 ore în dimineața acelei zile, peste 900 de oameni s'au dus în baie. Dar în curând după aceea s'a auzit o detunătură groaznică, ceeace însemnă, că în baie s'a întâmplat ceva lucru mare. De fapt s'a fost aprins într'un loc pravul acela, care rămâne la scoaterea cărbunilor. Odată aprins acest prav, numai decât s'a născut un foc groaznic, care era ajutat de gazele, ce cuprinde aerul din astfel de băi.

Până în ciasurile de după ameazi au fost scăpați peste 500 de persoane, iar restul erau încă tot sub pământ în baie. Scăparea nenorociților era îngreunată mult prin aceea, că gura principală a băii (pe unde se scoboară partea cea mai mare în baie) erà cuprinsă de flacările focului și un fum grozav.

Sâmbăta trecută baia încă tot ardea, iar dintre băieși lipseau 434, despre cari nu mai puteà crede nimenea, că vor fi în viață. De aceea s'a ordonat astuparea tuturor întrărilor în baie și slobozirea de apă din toate părțile, ca astfel să stângă focul. — Scenele, ce se petrec în jurul acestei băi, sunt îngrozitoare. Oamenii plâng cu amar și sunt galbini ca ceara de supărare. O femeie, de pildă, și-a perdut bărbatul, trei frați și patru băeți, cari toți au fost în baie la un loc.

Această catastrofă e una dintre cele mai mari, ce s'au întâmplat cândva în Anglia. Pagubele sunt aproape la 3 milioane.

In decursul săptămânei acesteia, s'au scos din baie o seamă de cadavre, cari toate sunt arse scrum. Bieții oameni nici nu mai pot fi recunoscuți, că cine sunt. In jurul băii s'au făcut peste 300 de gropi, unde să fie înmormântați nenorociții. Veștile dela 23 Octomvrie n. spun, însă, că din nou au trebuit întrerupte lucrările cu curățirea băii, fiindcă nu mai pot străbate oamenii prin aerul din baie, care e plin de materii gazoase. O grupă de oameni, care cercetà după cei nenorociți, a fost ametită de acest aer gazos, astfel că numai cu greu a putut fi scoasă afară.

*

Pentruca cetitorii nostri să-și poată face cât de cât o icoană, cum e construită o baie de cărbuni sub pământ, în foaia de azi dăm un astfel de chip. Deasupra se vede o casă, de unde e întrarea principală în baie. Pe aci întră și iasă băieșii. La dreapta se vede o a doua întrare, care se folosește mai mult la scoaterea cărbunilor sau la ieșirea grabnică din baie, în caz de nenorocire. Părțile acelea, pe unde se vede negru, arată locurile, pe unde sunt stâncile de cărbuni. La acele stânci ajung oamenii prin ganguri mari (în formă de drumuri). Dupăcum se vede în chip, unele drumuri sunt atât de largi, încât pot umbla băieșii cu carul cu cai, transportând cărbunii de colo colo. Chipul nostru ne arată însă totul cu mult mai simplu. Aci se văd drumurile și cărbunii în linii drepte, pe când sub pământ nici când nu se pot face astfel. Prin acest chip am voit însă a arătà cetitorilor numai o mică schiță, din care să-și poată face o ideie cum e construită o astfel de baie.

Acum...

Acum, când nu mai am ce perde,
Și nu mai am de câștigat
Nimic, — căci visul tinereții
Pân' la sfârșit l'ați destremat,...

Aș vrea să stau cu voi de vorbă,
Dujmani ai visurilor mele,
Și să vă 'ntreb: Vă cade bine,
Când mă vedeți bătut de rele?

Știind, că sunteți mari de patimi
Și mici de suflet, nu regret
Să spun, că azi v'ați ajuns țânta:
Că stau rănit sub parapet.

Puteți deci să vă strângeți mâna,
Să iubilați în golul vostru,
Se apără rănitul numai
Neputincios cu'n: Tatăl nostru.

Nu peste mult, ca azi sau mâne,
Va trece poate dintre vii,
Cu mila 'n suflet, căci răsplata
Voi ați lăsat-o la copii.

A fost un timp, îl știți voi bine,
Căci a ținut îndelungat,
In care, promisiunea voastră
In idol o am transformat.

Eu am crezut în spusul vostru,
In care voi nu ați crezut,
Și-am făurit pe idealul,
Pe care voi nu l-ați avut,

Palate și cărări spre soare.
Veți întrebà: Pe sama cui?
— Pe sama celorce în suflet
Și azi duc dorul fratelui!

Pe seama dragilor tovarăși
De hoinărie și de joc.
Dar voi și ultima scânteie
Ați stâns-o din acesta foc.

Acum, când nu mai am ce perde,
Și nu mai am ce câștigà,
O rugăminte: *Adevărul*
Vă rog a nu-l mistificà.

Petru O. Orlățanu

Din zilele noastre.

Zi de zi ne crește-amarul
Vieții noastre dureroase,
Și ne-aduce poate anul
Zile tot mai furtunoase.

Nici decum nu pare timpul
Să se schimbe mai spre bine,
Par'că-acuma e sfârșitul
Vieții noastre de pe lume.

Dară nu se mire nime,
Dacă viața e amară.
Că mai sunt și alte 'n lume,
Cari ne-apasă și doboară.

Este luxul cel prea mare,
Care bântue de-arândul.
— In zadar atunci, plugare,
Mai muncești mereu cu plugul!

Și să mai lăsăm jidanul,
De-al mai cercetà la crâjme,
Că golește-amar șerparul
Și te faci de rîs în lume.

Dacă le lăsăm pe toate,
Ce-am putut acum vă spune:
Veți vedeà, că, doar se poate,
A trăi cu mult mai bine.

Vasile Genie.

Știrile Săptămânii.

Sibiiu, 24 Octomvrie n.

Trupa teatrală Antonescu în Sibiiu.

Această trupă de artiști români a fost primită, — dupăcum am scris și în numărul trecut, — pretutindenea cu mare dragoste. Dumineca trecută a jucat la Orăștie, în fața unui public număros. In decursul acestei săptămâni a jucat pentru a doua oară la Sebeșul-săsesc și Făgăraș. Iar pe Sâmbătă acum, 25 Oct. n., vom puteà admirà talentul acestor vrednici artiști în orașul nostru.

O seamă de amănunte am dat în numărul trecut. De astădată mai amintim următoarele: Prima reprezentație va fi Sâmbătă, 25 Octomvrie, la 8 ore seara în sala dela „Casa societății" (Gesellschaftshaus). Se va jucà drama în 2 acte *„Năpasta"*, de Caragiale. Spectacolul se va începe cu *„Legea Ertării"*, comedie în 3 acte de Landay, tradusă de H. Leca. — A doua reprezentație e Duminecă, când se va dà *„Poamă crudă"* (O căsnicie), comedie în 3 acte. Iar a treia reprezentație va fi Luni. Se va jucà *„O noapte furtunoasă"*, comedie în 2 acte de Caragiale. Spectacolul se va începe cu *„Sacrificiul"*, dramă într'un act din italienește. Prețul locurilor: Loc rezervat 5 cor., Stal I 3.50., Stal II 2.50., Stal III 2 cor., Parchet 1.30. Loc de stat în parchet 1 cor., Galerie numerisată 80 bani, Galerie loc de stat 50 bani, o loje 10 cor. Atragem atenția cetitorilor nostri din Sibiiu și jur, ca să grăbească cu cumpărarea biletelor. Se află de vânzare la „Librăria Arhidiecezană".

Cine dorește a vedeà o adevărată reprezentație teatrală artistică, să nu întrelase a cercetà trupa dlui Antonescu, care e compusă din următoarele persoane (dela Teatrul național din București): Domnii: Ioan Brezeanu, Const. Mărculescu, Victor Antonescu, C. Costescu, I. Georgian, T. Georgescu. Doamnele: Maria Ciucurescu, Marioara Antonescu și Maria Rudeanu. D-șoarele: El. Sterescu și Sofia Ionescu.

*

O ținută „frumoasă" ne arată, din prilejul acestor reprezentații, conlocuitorii nostri Sași. Românii au cerut teatrul orășenesc pentru aceste trei zile. Dar Sașii au zis, că în aceste zile dau reprezentații în teatru niște diletanți de-ai lor. Când colo aceștia joacă numai Duminecă seara. Cerrându-se teatrul măcar pe Sâmbătă, Sașii au zis, că în această seară trebue să mai țină o probă.

Expoziția dlui George Matei mai este deschisă până Duminecă în 26 Octomvrie n. Atragem atenția publicului nostru, ca să cerceteze această expoziție, unde se pot vedeà picturi frumoase și moderne, apoi diferite desemnuri grafice, care ne dovedesc, că dl Matei posede adevărat talent pentru pictură și artele grafice. Expoziția se află în pavilonul de vară dela „Gesellschaftshaus" și e deschisă zilnic dela 9—4 d. a.

Aviatorul Albert Zigler, de origine Sas din Brașov, era să sboare Duminecă acum în Sibiiu. Dar, sburând în 23 Oct. n. la Sighișoara, a căzut și și-a stricat aeroplanul. Aviatorul a scăpat însă cu niște răni ușoare.

Societatea pentru fond de teatru român își va ține adunarea generală din anul acesta, la 8 și 9 Noemvrie n. în Caransebeș.

Tot în aceste zile, — adecă în 9 și 10 Noemvrie, — își va ține adunarea generală și Reuniunea învățătorilor gr.-or. români din dieceza Caransebeșului".

Din acest prilej compania dramatică Victor Antonescu vor da 3 reprezentațiuni teatrale, în zilele de 8, 9 și 10 Noemvrie. La aceste serbări românești sunt invitați a luà parte toți domnii nostri, precum și țărănimea din Bănat.

Nou ministru al monarhiei noastre la București. Dupăcum se știe, până acum monarhia austro-ungară a fost reprezentată în București prin principele Fürstenberg. Părăsind acesta Țara Românească, se făceau diferite planuri asupra urmașului său. In câteva rânduri se svonise, că locul lui Fürstenberg îl va ocupà un diplomat de origine Ungur. Dar acestea erau numai svonuri ungurești, pe cari, așa să vede, că anume le lățeau în lume, ca să vadă, cum sunt primite la București. Se știe doar, că la București n'au voit nici când, ca să primească un ministru de origine Ungur. Acum încă a fost numit contele Otocar Czernin, membru în casa magnaților din Viena.

Coroane eterne. Dl *Lazar Triteanu*, asesor consistorial și soția sa d-na *Veturia* n. *Mureșanu*, dăruește în loc de cunună peritoare pe cosciugul mult regretatului său văr primar *Emil Vințeleriu*, fost funcționar la „Albina", cor 20 la fondul Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași, iar părintele *Traian Petrișor* 1 cor. Pentru prinos, dorind vecinică odihnă răposatului, aduce calde mulțumite în numele comitetului Reuniunii sodalilor români: *Victor Tordășianu*, prezident.

O faptă frumoasă a unor frați de-ai noștri duși la America. Dela abonatul *Ioan I. Tatu* din Plymouth Ohio primim o scrisoare, în care ni se arată soartea nenorocoasă, ce l'a ajuns pe un Român de-ai nostri dus la America, în Chicago ject Ohio. Iată ce ne scrie acest om cu inimă creștinească: Consăteanul nostru Ioan Ritivoiu din Sebeșul-de-sus (comitatul Sibiiu) a sosit la America în 26 Iulie anul acesta. A doua zi a și căpătat de lucru la drumul de fer, iar a treia zi, în 28 Iulie, a început a lucrà. In 29 Iulie încă a lucrat, până la ciasurile 3 după ameazi, când, făcându-i-se sete, a beut apă cu ghiață (așa se obicinuește prin America). In urma acestei ape, omul nostru s'a îmbolnăvit, căpătând aprindere la cap, astfel că până la 6 ore seara a murit. Omul acesta, fiind venit în America numai de două zile, nu aveà bani. Dar noi, consătenii lui, ne-am hotărît a face o colectă între noi, ca să-l putem înmormântà cum se cade. Colecta am făcut-o eu dimpreună cu consăteanul Vasile Marcu. Ceice au contribuit sunt următorii:

Ioan I. Tatu, Toma Urzică, Vasile Luca și Ioan T. Cândea, câte 5 dolari, Vasile I. Marcu 4 dolari, Ioan I. Marcu, Simion N. Totan, Vasile Cândea, Ioan Vulcu, Lazăr Totan, Ioan Savu, Vasile Savu, Simion Nicula, Ioan Zidariu, Nicolae V. Totan și Ioan Stănilă câte 3 dolari, Toma Căpățină și Vasile T. Căpățină câte 2 dol. 50 cenți, Vasile Cârțan, Florea Nicula, Ioan F. Nicula, Simion Floare, Ioan V. Tatu și Vasile Șerban câte 2 dolari, Vasile Vulcu, Toma Ardelean, Ioan Ardelean, George Ardelean, Vasile Zidariu și Popoviciu Mircea câte 1 dolar. Toți aceștia sunt din Sebeșul de sus (comitatul Sibiiu). Au mai contribuit apoi următorii oameni străini: Iaul Said, saloner (Englez) 5 d., Big Basu, bort (Englez) 1 dol., Dănilă Cărpătorea, Porcești 2 dol., Ioan Veștemean, Porcești 50 cenți, Petru Stoișor, Porcești 15 cenți, Anghel Crăciun, Porcești 11 cenți, Ioan Melinte, Sebeșul-de-jos 25 c., Maria Baroviciu, Fica Balașa, Benic și George Pascu, Benic câte 50 cenți, Samarian Mihălțan, Galda de sus 15 cenți.

Frumoasa faptă a Sebeșenilor duși la America se laudă de sine. Prin aceasta ei au dat dovadă de o adevărată iubire a deaproapelui și simț creștinesc. De aceea le zicem și noi, ca Dumnezeu să le ajute la toți, iar pe răposatul Dumnezeu să-l ierte. — Din întâmplarea acestui nenorocit om, ar trebuì însă să învețe cât mai mulți, ca să nu bea apă multă sau prea rece, când sunt înferbântați ori însetoșați tare.

La fondul Aurel Vlaicu pentru ajutorarea tinerilor meseriași cu scop de a-și înmulți cunoștințele în străinătate, au mai dăruit: Octavian Bârsan, cleric 20 bani; Ilie Opriș, învățăcel măsar 30 bani, Vasile Șerban, sodal pantofar și Ion Bendorfean, înv. pantofar, câte 50 bani; Vasile Sasu, înv. pantofar 40 b.; Vasile Băncilă, înv. croitor 45 b.; Ion Botaș, înv. pleuar 1 cor.; Romul Morariu, înv. lăcătuș 25 b.; Ion Hanzu, paroh (Cacova) 2 cor.; Nicolae Grecu, fabricant de piele (Porcești) 1 c.; G. Tulvan, calfă de prăvălie 30 b.; George Bogdan-Duică, directorul liceului Mihaiu-Viteazul (București) 3 cor.; Ion Comșa, înv. (Bruiu) 33 bani; Wilhelm Merdinger (Viena) 50 b.; Dem. Comșa, înv. lăcătuș 30 b.; Iosif Marcu sen., pardositor, 20 b.; Ana Popovici-Mondoc (Sebeșul de sus) 40 b.; Achim Oancea, înv. măsar 50 b.; Lazar Ilca, înv. lăcătuș și Petru Balteș, înv. măsar câte 45 b.; Candid Cichindelean, înv. cismar 1 cor.; Radu Barcianu, librar (Beiuș) 50 b.; Aladar Iacob, sodal lăcătuș, Daniil Trif, calfă de prăvălie și Valeriu Bunea, sodal cismar câte 20 b.; Aurel Popovici, calfă de prăvălie 40 b.; Samoilă Simion, sodal pantof. 20 b.; Ion Cojocaru, înv. pantof. (Cisnădie) 25 b. și Octavian Simtion, paroh (Cernat) 1 cor. Starea fondului cor. 45.77. Pentru prinoase întru pomenirea marelui nostru *Aurel Vlaicu* să roagă: *Victor Tordășianu*, prezidentul Reuniunii meseriașilor sibieni.

Unde duce beutura și mintea slabă. Din Rășinari ni se scrie: Feciorul Ioan Oprea, în etate de 20 ani, a fost la lucru în tăietura de lemne a firmei italiene, care exploatează pădurile universității săsești. Duminecă, în 12 Octomvrie n., Oprea venind către casă s'a oprit în Rîusadului, unde s'a pus pe beutură într'o crâjmă. Aci, în Rîusadului, s'a mai întâlnit cu un băiat din Rășinari, cu numele Petru Căzan, care era un tinăr deștept și silitor. (Abonat și la foaia noastră. *Red.)* Căzan încă venea dela lemne și era în drum spre casă. Oprea s'a acățat de el și au plecat amândoi la drum către Rășinari. Dar când au ajuns pe dealul numit Golcin, Oprea a început a se certà și a se luà în vorbă cu Căzan. Acesta i-a zis să-l lase în pace și să-și vază de drum. Dar Oprea n'a mai făcut multe, ci l'a lovit c'o bâtă în cap, încât Căzan îndată a căzut jos, unde în curând a murit. Ucigașul a luat-o apoi la fugă către Rășinari, unde însă n'a avut loc. Acum se desmetecise de beutură și a văzut ce-a făcut. A plecat deci la Sibiiu. Aci a fost însă prins a doua zi de primarul comunei Rășinari, dl Iacob Ciucian, care numai decât l'a dat pe mânile autorităților. Acum zace la răcoare, unde de sigur, că are vreme destulă să se gândească asupra faptei urîte și necreștinești ce a făcut-o. Pe răposatul Căzan îl deplâng doi părinți bătrâni, cari azi sunt lipsiți de dragostea și sprijinul unui copil harnic și cum se cade. — Iată unde duce beutura, care întunecă mintea, făcând din om fiară sălbatică!

Cancelarie advocațială. Aduc la cunoștință, că începând cu 1 Octomvrie a. c., mi-am deschis cancelaria advocațială în Bandul de Câmpie (Mezőbánd). *Dr. Aurel Rusu*, advocat.

Din năcazurile bieților oameni ai noștri duși la America. Ni se scrie din Mckees Rocks Pa: Aici a bancrotat o bancă, lăsându-ne pe mai multe sute de oameni fără bani. Banca a fost jidovească și eră pusă chiar în centrul, unde sunt fabricile cele mai multe. Oamenii aveau acolo și bacsele, adecă cutiile postale pentru jurnale și scrisori. Mergând lucrările bine, Jidanii s'au umplut de bani de pe spinarea bieților muncitori, cari muncesc prin fabrici, știe Dumnezeu cum câștigă dolarul, ce și-l dă pe mâna Jidanului. Dintre Românii, cari au avut bani la această bancă, sunt aproape la o sută. Perderea lor este foarte mare, se urcă la 25,000 dolari (peste 100 mii coroane), fără banii trimiși acasă. Toți cari au trimis bani acasă, au primit răspuns, că acasă n'a sosit nici un ban. Aceste sume încă sunt foarte mari. Apoi un Sârb, fiind cu toată familia, ținea și ospătărie, adecă un bort. Acest sărman om a avut 3000 dolari la banca jidovească. Auzind, că banca a bancrotat, bietul om a înebunit. Când a aflat lumea despre bancrotarea băncii, s'au pornit cu petri pe bancă, au spart toate ferestrile și lampele din jurul băncii, încât a trebuit să vină poliția, care abia cu mare greu a putut să împrăștie lumea. Acum oamenii merg la postă, care încă primește și depuneri. Apoi banii trimiși prin poștă sunt siguri. Dar acum este cam târziu, că au rămas atâția oameni fără bani. — Toată lumea să se ferească de Jidani, fie în țara lui, fie în țară străină. Abonatul D-Voastră *George Oltean.*

Atragem și din partea noastră atenția cetitorilor americani, ca să fie cât se poate de cu grije, cum își grijesc banii. Sunt atâția oameni răi și fără suflet în lume, încât omul nu se poate gândì destul cum să se păzească. Nu țineți mulți bani acolo la D-Voastră. Trimiteți-i mai bine acasă în patrie, fie la părinți, la soție sau la o bancă de-ale noastre. Cetiți în foaia noastră, unde încă aflați numele la cele mai bune și mai sigure bănci dela noi. La acestea puteți trimite fără nici o grije, fiindcă sunt sigure și cinstite. Ele, după primirea banilor, vă trimit cărticica (libelul de depuneri) acolo, unde doriți. Dar trimiteți banii totdeauna prin poștă, nu prin bancheri, dintre cari mulți nu sunt nici pe departe așa, dupăcum se laudă. Luați bine seama la cele scrise aci. Vi-le spunem din inimă, care ne doare, auzind ce pățesc unii frați de-ai nostri.

Un tinăr 1336

român, cu atelier de rotărie şi măsărie, avere la 5000 cor., caută cunoştinţa unei fete sau neveste fără copii, în etate până la 25 ani, spre a se căsători. E de dorit, ca respectiva înecă să aibă ceva avere în măsură cu a lui şi să fie dintr'o familie bună. Scrisorile sunt a se adresa la administraţia „Foii Poporului“ de unde se vor trimite respectivului tinăr.

Vinţeler.

Caut un loc ca vinţeler la vii sau la vr'o grădină cu pomi. Sunt căsătorit, dar fără copii, având însă pe **Mama la noi.** Ştiu rândul la orice lucru şi am atestate bune. Doritorii binevoiască a scrie la adresa **Stefan Podari** în **Lipova** (Lippa) Nr. 574. 1329

Răcelile şi tusa

Fiecare om ştie, că de multe-ori fiind atacaţi de răceli şi tusă, cu câtă greutate ne putem scăpa de ele. In astfel de cazuri e bine a ne folosi de Emulsiunea-Uleul de peşte alui Scott, care e foarte recomandabilă la astfel de morburi şi de care trebue să ne folosim până atunci până când ne simţim deplin vioi şi în putere. Emulsiunea-Uleul de peşte alui Scott are o influinţă binefăcătoare, fiind un mijloc alinător, cu deosebire contra aţâţării tusei, ceeace după puţin timp se poate observa şi apoi de acì încolo lasă uşor să se observe progresele sale de înaintare. Mulţi oameni, cari au suferit de ani de zile de urmările răcelilor şi de tusă, 'şi-au redobândit prin folosirea Emulsiunii lui Scott, noue puteri şi plăcere la viaţă mai departe.

Emulsiunea-Uleul de peşte alui Scott e atâta de gustoasă şi uşor la mistuit, încât atât oameni crescuţi cât şi copii o iau cu plăcere.

Preţul unei sticle originale 2 cor. 50 fil. De vânzare în toate farmaciile. Trimiţându-se 50 fileri în mărci postale la adresa SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Wien, VII. şi pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimite prin o farmacie un pachet de probă gratuit 1309

Calfă de cojocar

care voeşte a învăţa şi **blănăritul,** să primească momentan la **I. Steflea** în **Sibiiu'** Piaţa mare Nr. 18. 1360

Loteria de clase

a 33-a reg. ung. priv.

110,000 Lozuri — **55,000 câştiguri**

Tot al doilea loz câştigă!

1,000.000
600.000
400.000
200.000
100.000
90.000
80.000

etc. etc. etc.

La clasa I. 1366

Tragerea va fi în 20 şi 22 Noemvrie a. c.

pentru care recomand şi trimit lozuri originale, pe lângă preţurile oficioase de

Cor.	1·50	3·—	6·—	12·—
pentru	1/8	1/4	1/2	1/1

Julius Friede & Comp.

Colectură principală,

Strada Cisnădiei 1 Sibiiu Strada Cisnădiei 1

Comandele se fac mai simplu prin **mandat postal,** scriindu-se pe cupon partea de loz dorită. La cerere se ttimit lozuri şi pe lângă **rambursă.** Cereţi **gratis** şi **franco** planul oficios al loteriei şi Cheque-uri pentru trimiterea gratis a banilor.

Informaţii se dau cu plăcere.

Ca cârcimar

sau ca îngrijitor la vr'o curte ori alt post potrivit, caută loc un tinăr român căsătorit, harnic şi priceput, cu un copil, având şi două surori, cari încă le-ar putea lua la sine, spre a-i fide ajutor. Doritorii binevoiască a se adresa la **Ilie Bulea** în **Girbom** u. p. Vingård. 1329

O maşină de îmblătit

cu motor de benzin, trei puteri de cai, apoi un **ciur** şi un **ferestreu** pentru tăiat lemne, folosite numai un an, se află **de vânzare,** din cauze familiare, pe lângă un preţ moderat şi garanţie pe un an de zile, la **Ilie Muntean** în **Turnişor** (Kistorony) Nr. 124, lângă Sibiiu. 1348

Dr. Aurel Gerasim

advocat

a strămutat cancelaria advocaţială în **Sibiiu, strada Şaguna (Morii) Nr. 7.** 1299

Cele mai frumoase

Ilustrate

Vederi din Sibiiu, Porturi naţionale, ilustrate artistice şi pentru orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine şi mai moderne, în diferite calităţi şi colori moderne se află, cu preţuri ieftine, la Librăria dela

Foaia Poporului

Sibiiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probaţi numai odată şi vă veţi convinge.

1064

Cine foloseşte zilnic şi consecvent Odol, întrebuinţează după a noastră cunoştinţă de azi, cel mai bun mijloc pentru dinţi şi gură.

Preţul: sticlămare K 2·—
„ mică „ 1·20

1—2 băeţi

se primesc ca **ucenici** în **franzelăria** subscrisului, pe lângă condiţiunile cele mai favorabile. **Toma Lupaş,** Săliste (Szelistye). 1326

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“ unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate ţările şi din toate cercurile sociale, atât inteligenţă cât şi popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii şi alte instituţiuni, cum şi anunţarea a tot felul de mărfuri şi articli ce trebuesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informaţii asupra preţului inseratelor se dau cu plăcere la

Administraţia
„FOII POPORULUI“

Drogist-medicinist

persoană de fach harnică, cu cunoştinţe de limba română şi germână află angajament într'o mare drogerie din Viena. Ofertele sunt a se adresa sub: **W. O. 7939** la

Rudolf Mosse, Wien

I., Seilerstätte 2. 1330

Din partea unei fabrici cu producere de aţă **se caută**

un reprezentant destoinic

care să se ocupe cu **vânzarea provisională de legături de aţă înălbită şi neînălbită** şi care să fie bine introdus în cercurile consumenţilor de aţă şi să fie dispus a călători mult.

Oferte amănunţite sunt a se înaintă în limba germană către Expeditura de anunţe **Rudolf Mosse, Wien, I.** sub **„Bündelgarn W. G. 8196“.** 1349

Atelier tehnic pentru dinţi

CLARA CONNERTH

SIBIIU, str. Măcelarilor 3, etagiul I

se oferează la orice îngrijire a dinţilor, îndeosebi înlocuirea coroanei dinţilor în aur, fie :: singuratici sau mai mulţi la olaltă :: 1254

Pastă de dinţi

KALODONT

Apă de gură 1044

„Berson“

este la noi

călcâiul de gumi

cel mai bun și mai plăcut.

Cereți dela pantofar direct, ca să pună **„Berson“** de cel mai nou în carton aurit. 3810

Vinuri escelente

se află de vânzare pe lângă **cele mai ieftine prețuri** la prăvălia mare de vinuri 962

J. Schultz SIBIIU, Berggasse 2

(colțul stradei Șaguna) Telefon Nr. 235

Sunt boalele de plumâni de vindecat?

Această întrebare foarte importantă preocupă pe toți aceia, cari sufer de *astma, tuberculosă în grumazi* sau *în plumâni, oftică, catar pe vârful plumânilor, tusă învechită, flegmă, răguşeală* îndelungată, dar până acum nu s'au putut vindeca. Toți bolnavii de acest fel primesc dela noi ☛ *absolut în cinste o carte cu chipuri,* ☚ din peana dlui Dr. med. Guttmann, medic primar la Finsen-Anstalt, asupra temei: *„Sunt boalele de plumâni de vindecat?* dimpreună cu o probă a renumitului nostru teiu dietetic. Mii, dintre cari l'au folosit, îl laudă. Medici practici, cari au folosit aceasta teie ca dietă excelentă, o laudă spre folosirea la *tuberculosă de plumâni (oftică), astma, catar bronchial cronic* și *în grumazi,* Teea *nu e mijloc secret,* ci constă din *rădăcinile Lieber,* cari prin *ordinațiune împărătească* sunt libere a se vinde. Prețul e atât de ieftin, încât se poate folosi și de oamenii mai săraci. Pentru a puteà da prilej oricărui mușteriu, *dar fără nici un risic din partea lui,* ca să probeze aceasta tee și să se lămurească asupra durerilor, de care sufere, ne-am hotărît a trimite fiecărui bolnav cartea *„Sunt boalele de plumâni de vindecat?“* dimpreună cu o probă de tee *absolut gratis* și franco. Scrie numai o carte postală și cu adresa exactă la **PUHLMANN & Co., Berlin 830, Müggel Str. 25.** 1364

60 hectolitri

vin veehiu eurat, precum și mai multe buți sunt **de vânzare** la dl **B. Pop,** Șibiiu-Nagyszeben. strada Cisnădiei 16 II. 1277

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în **inseratul din „Foaia Poporului“.**

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Sălişte primește **depuneri spre fructificare cu** **5** și **5 1/2 %** după mărimea sumei și terminul de abzicere. Darea de interese o plătește institutul. :::::::

1123 Direcțiunea

MOBILE lucrate solid și conștiențios ...

333 se pot comanda la

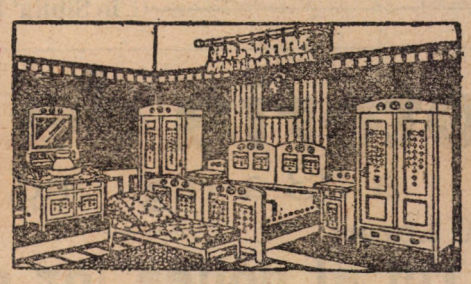
EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în: **mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni**

= Telefon Nr. 47 = cu legătură în com. întreg

Atelier propriu **de tapiserie**

Se lucrează după planuri artistice

• **Capital social Coroane 1,200.000.** •

Telefon Nr. 188 Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) **române din Transilvania și Ungaria.**

Președintul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al **„Albinei“** și președintul **„Solidarității“**

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca **asigurări contra focului și asigurări asupra vieții** în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: **asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.**

Toate aceste asigurări **BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE** le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat 423

Persoanele cunoscute ca cavizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare

Sibiiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“

Pe jumătate cinstit!

un orologiu de aur „ELEKTRO“

Numai cor. 11·80

De când cu producerea acestui **orologiu de aur „ELEKTRO“** aci imprimat, cu mașinărie excelentă (sistem Glashütte) nimenea numai are trebuință a-și cumpăra un orologiu de aur curat pe lângă suma de 200 cor. Cutioara orologiului „Elektro“ are 3 mantaue și este dintr'un metal de aur amestecat (asemenea aurului adevărat) neschimbăcios și afară de aceea e îmbrăcat pe calea electricității cu un strat gros de aur așa încât despre durabilitatea lui se poate absolut garanta.

Orologiul de aur „ELEKTRO“ nu-l poate nimenea deosebi față de un orologiu de aur adevărat, care valorează 200 cor. Pentru umblare precisă să garantează pentru timp de 5 ani în scris. Cu cifre romane sau arabice.

Prețul numai coroane 11·80

☛ Fiecare cumpărător a unui orologiu de aur Elektro **primește în cinste un lanț de aur Elektro** ☚

Singura vânzătorie cu rambursă prin

M. SWOBODA, Wien, III/2, Hiessgasse 13—348.

De cetit de aceia cari sufer de stomac

Lyon, 5 Februarie 1897. — „Sufeream adesea de greață și acreală din cauza stomacului, scrie D-na Bompard, măcelăreasă la Lyon. Imi veneà să vărs după masă și câte-odată aveam arsură în pept. Imi simțiam stomacul plin de fiere. Aveam limba încărcată, gura împăstată, durere de cap și un profund desgust de mâncare. Incercasem medicamente ca magnesia, amarele, apa de revent, dar nimic nu-mi făceà bine.

D-na BOMPARD

„Intr'o zi, bărbatul meu mă făcù să iau Cărbune de Belloc în praf, pe care-l cumpărase într'un flacon dela spițerie. Luai două linguriță după fiecare masă. Simții, dela cele dintâi dose, o sensațiune plăcută în stomac. După vre-o două zile, eram deja mai bine. Acreala și greața atât de neplăcute, dispăruse. Curând mi-a revenit apetitul și plăcerea de a mâncà. După opt zile eram pe deplin sănătoasă și, de atunci, sunt foarte bine“.

»Semnat: Fannie Martin, femme Bompard«.

Intrebuințarea Cărbunelui de Belloc, în dosă de 2—3 linguriță după fiecare masă, ajunge în adevăr, pentru a vindecà în câteva zile boalele de stomac, chiar și pe cele mai vechi și mai rebele la orice tratament. El produce în stomac o sensațiune plăcută, dă poftă de mâncare, grăbește digestiunea și face să dispară constipația.

Este suveran contra îngreuerei stomacului după masă, contra migrenelor resultând din reaua digestiune, contra greței, sughițului și tuturor afecțiunilor nervoase ale stomacului și intestinelor.

Mijlocul cel mai simplu de a luà praful de Belloc, este de a-l topì amestecându-l într'un păhar cu apă curată sau zaharată pentru a-l bea apoi după voe, dintr'odată sau de mai multe ori.

Cărbunele de Belloc nu poate face decât bine, niciodată rău, oricare ar fi dosa în care e luat. Se găsește în toate farmaciile și drogeriile. Preparațiunea: Maison Frère, Paris, 19, rue Jacob. — Prețul pentru o sticlă pulvere cor. 2·75, pentru o sticlă pilule cor. 2·25.

S'a încercat a se face imitațiuni ale Cărbunelui de Belloc, dar ele sunt ineficace și nu vindecă fiindcă sunt rău preparate.

Peutru a evità orice eroare, priviți bine dacă eticheta flaconului poartă numele lui Belloc.

P.-S. Persoanele cari nu se pot obicinuì a înghiți praful de Cărbune, pot să-l înlocuiască cu Pastilele de Belloc, luând 2 sau 3 pastile după fiecare masă și ori de câteori au dureri.

Se obțin aceleași efecte salutare și o vindecare tot atât de sigură.

Aceste pastile conțin numai cărbune pur. E destul a le pune în gură unde ele se disolvă singure și a înghiți saliva. 1363

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de 767

asigurări pe viață în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantagii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu reboni ficare garantată de interese de 3%

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.

Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capit.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

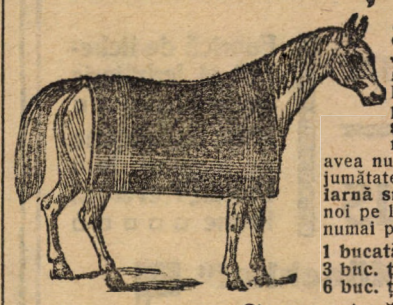
Dela fondarea „Transsylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K	5.458,689·43
Pagube de incendiu	„	5.456,645·67
In total a fost la Transsylvania la 31 Dec. 1912 asig. pe viață	„	11.740,710·—
asig. de foc	„	133.667,241·—
Capital de fondare și rezerve	„	2.603,400·—

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.

Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori), cari au legături bune la orașe și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Un milion țoale pentru cai

à cor. **2·50** cari erau designate pentru export în Balcani, dar din cauza escării războiului s'au reținut înapoi. Aceste țoale sunt din lână curată Himalaja de Brün și de o **căldură necumpătată și pentru iarnă neapărat de lipsă.** Cam 200 cm. de lung și 140 cm. de lat, în colori cenușii, draperii și cafenii, cu marginile chindisite în coiori frumoase și cari se pot avea numai pentru puțin timp pe lângă prețul producerii de jumătate de **cor. 2·50** de bucată. Aceste **țoale de cai pentru iarnă sunt de o valoare îndoită** și se mai pot cumpăra dela noi pe lângă aceste prețuri sensaționale și mai jos alăturate numai până atunci până când se gată rezerva.

1 bucată țol de iarnă pentru cai . . costă numai cor. 2·50
3 buc. țoale de iarnă pentru cai . . costă numai „ 7·25
6 buc. țoale de iarnă pentru cai . . costă numai „ 14·—

Singura vânzătorie cu rambursă prin

M. SWOBODA, Wien, III/2, Hiessgasse 13–348

Fabrică de licheruri foarte fine

Înființată la 1878.

Premiată: În Sibiiu cu medalia de aur, Londra cu med. de aur și crucea de onoare. Bruxela și Paris cu medalia de aur și grand prix.

Heinrich Rieger

Sibiiu, strada Gușteriței Nr. 7

recomandă licherurile sale excelente precum Rum, rachiuri de drojdii, trevere și :: de prune ca și ::

1337

ȚUICĂ

veritabilă curată pre lângă prețurile cele :: mai ieftine. ::

HEINRICH RIEGER, strada Gușteriței Nr. 7.

Beutură escelentă și cu gust bun care produce sânge. — Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărind muschi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3·50, una mică Cor. 2·—. Se capătă în toate apotecele. 501

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiiu.

400 hectolitri vin

din anul 1911 sunt **de vânzare** cu preț avantagios. Se vinde și dela 50 litri în sus, Dritorii să se adreseze la **I. Iosef Platz** în **Sibiiu,** strada Cisnădiei Nr, 39. 1353

Câștigul cel mai mare eventual un milion marce | **Anunț de noroc** | **Câștigurile sunt garantate de stat**

Invitare de participare la

Șanzele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebue să se câștige sigur 1211

13 milioane 731 000 marce.

In urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că la toate câștigurile s'au urcat cam cu 40 procente față de mai nainte, prin ceiace aceasta loterie are cele mai bune șanze de câștig.

Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost

600,000 de marce

iar pentru viitor s'a urcat la

un milion de marce.

Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventual de:

900,000	marce	305,000	marce
890,000	„	303,000	„
880,000	„	302,000	„
870,000	„	301,000	„
860,000	„	300,000	„
850,000	„	200,000	„
840,000	„	100,000	„
830,000	„	90,000	„
820,000	„	80,000	„
810,000	„	70,000	„

precum și multe câștiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.

In total loteria conține 100.000 de lozuri, din cari 56.028 de numeri — adecă **mai mult ca jumătate** — în decursul celor 7 trageri trebue să fie trase.

Prețurile oficioase a lozurilor de clasa primă sunt: 1310

Loz întreg	Loz de jum.	Sfert de loz
10 M. 12 K	5 M. 6.—K	2·50 M. 3—K

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și consemnare a câștigurilor, îl trimit la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile să plătesc prompt sub centrala statului. Comande rog acuma sau cel târziu până la

31 Octomvrie n.

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg (Nr. 953).

Tăiați aici

Comandă la Dl **Samuel Heckscher** sen., bancher, Hamburg (Nr. 953)

Trimete-mi

Loz întreg	à 10 marce	(12·— K)	
„ de jumătate	„ 5	„	(6·— „)
„ „ un sfert	„ 2·50	„	(3·— „)

Adresa: _____

Prețul aici alăturat cu mandat — Trimiteți cu rambursă (Ce nu dorit, să se șteargă)

La „Croitoria universală“ I. PETRAȘCU

SIBIIU

Strada Cisnădiei Nr. 30

TELEFON Nr. 172 — TELEFON Nr. 172

PREMIAT:
Expoziția internațională de modă — Paris 1911 — Grand Prix și medalia de aur
Expoziția universală din Roma 1911 — Grand Premio și medalia de aur

Aduc la cunoștință on. public, că în atelierul meu de primul rang, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare, precum reverenzi pentru preoți. — Pe mușterii din provincie, cari voesc a-și comanda haine, când sosesc la Sibiiu, îi rog să mă cerceteze îndată dimineața, ca apoi încă în decursul zilei să poată și proba hainele în caz de lipsă.

Pentru **sesonul de primăvară și vară tocmai** acum mi-a sosit o **mare alegere de stofe engleze și indigene.** Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru orice lucru. — Brâuri preotești negre, vinete și roșu se pot comanda și cu poșta.

—oo—

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. — Sprijiniți industria română!

728

500 Coroane

plătesc celuice ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 1911, Sommergasse 1. In Sibiiu: la farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teautsch; Meltzer, str. Gușteriței și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc: faramcia Lederhilger. Sighișoara: farmacia lui Ligner. 639

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit o sticlă cu 5 cor. 80 fil. franco

Nici odată în viață!

De necrezut!

700 bucăți numai Kor. 3·90

Un cias aurit minunat precision Anker, ce merge 36 ore regulat, dimpreună cu un lanț, pe lângă 3 ani garanție, 1 cravată modernă de mătasă, 3 buc. batiste fine, 1 inel pentru domni cu imitație de peatră scumpă, 1 spiț pentru țigarete cu peatră scumpă, 1 broșe de dame (noutate), 1 oglindă de buzunar frumoasă, 1 portmoneu de piele, 1 briceag elegant, 1 păreche de bumbi de manjete, 3 bumbi pentru cămăși la piept, aur double cu patent, 1 album cu 36 ilustrate foarte frumoase, 5 obiecte de rîs și petreceri pentru tineri și bătrâni, 1 carte pentru compus scrisori, 20 obiecte de corespondență și încă 600 diferite obiecte folositoare, cari sunt neapărat de lipsă în casă. Toate la olaltă cu cias cu tot, care singur e vrednic prețul acela, costă numai Kor. 3·90. — Trimiterea se face cu rambursă prin

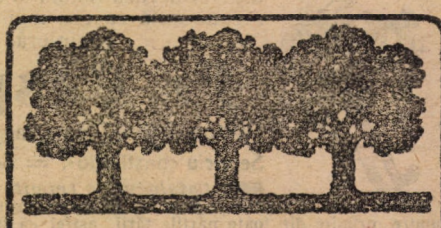
Wiener-Warenhaus

F. Windisch, Krakau, Nr. K/15.

NB. Ce nu convine, se retimit banii.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Prima negustătorie mare
de vinuri
Ludwig Fronius

Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachiuri
Mare negustătorie de rachiuri de Drojdii, Trevere și Prune

SIBIIU, Pivnița „Mönchhof"

SPECIALITĂȚI:
Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Depozit bogat sortat! 1305

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană
Sibiiu, Bachgasse Nr. 3—5,

își recomandă fabricatele lor precum: **tălpi pentru opinci** din piei întregi de boi și bivoli, Vaches-Croupons și tălpi de bivol cu margini și fără margini în diferite cualități.

Mai departe se află în depozitul fabricei un mare asortiment în **Părechi de opinci tăiate** pentru femei, bărbați și copii. **Brandsohlkipsen** și diferite **bucăți de tălpi** căzute. **Piei de vacă de vachs,** lucii sau și în pregăteala lor **Pittlinguri de vachs,** „ „ „ „ „ „ **Kipse de vachs,** „ „ „ „ „ „ **Piei de viței de vachs,** „ „ „ „ „ „

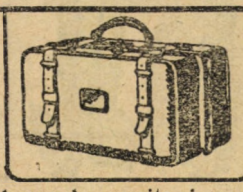
Piei crepate de vachs, Boxpittlinge, Mastboxe, Roxcalf, Chevreaux în diferite fărbi și fabricate. **Piei de oaie** în fărbi diverse. **Căptușeli de oaie.** Asortiment bogat în toate necesitățile aparținătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călcâie de gumă.

Difevite lacuri, creme și mijloace pentru conservarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu să pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la ghete (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri solide! Serviciu coulant exact! Fabricate propril!

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT. G. & FEIRI. W.
(odinioară Societatea curelarilor)
Strada Cisnădiei 45 – SIBIIU – Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru **cărotat, călărit, vânat, sport** și **volaj, poclăzi** și **procovături, portmonee** și **bretele solide** și alte **articole** de **galanterie** cu prețurile cele mai moderate. **Curele** de **mașini, curele** de **cusut** și **legat, Sky (vârzobi)** permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.
= Comande prin poștă se eectuesc prompt și conștiențios =

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie. 62

Viță americană altoită precum și viță americană pentru altoit, [illegible] fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

Fr. Caspari
Mediaș - Medgyes (Nagyküküllő vm.)
Serviciu conștiințios. = Soluri garantate.
Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dnii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se poi convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus. 1314

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public din Sibiiu și jur, că mi-am deschis un

Atelier de lăcătușerie de artă, edificii și instalațiuni de apaducte
Sibiiu, str. Gușteriței 75
(intrarea după colțul stradei Ana — Annagasse Nr. 11)

unde execut, pe lângă prețuri moderate, tot felul de lucrări, dela cele mai simple până la cele mai fine, aparținătoare branșei de lăcătușerie, precum: **porți de fer, grilajuri, uși, ferestri, portale** pentru prăvălii, din fer și alamă etc. etc. De asemenea esecut **cuptoare** în diferite prețuri și mărimi.

Rugând onoratul public a mă onora cu binevoitoarele comande, asigurând o esecuție bună și modernă, despre ceeace poate servì praxa mea de mai mulți ani în țări străine, semnez

Cu toztă s'ima
VASILE POPOVICIU 1335
Sibiiu, strada Gușteriței (Elisabethgasse) Nr. 75.

Tot aici se primesc ca învățăcei și
= **doi băieți.** =

Cel mai mare succes în fabricațiunea de oroloage s'a ajuns!

un foarte elegant **cias pentru cavaleri din aur double** marcă premiată splendid **numai Cor. 4·90**

Acesta are mehanism Anker ce merge regulat 36 ore, se trage în mod electric și este din aur veritabil de 18 carate. Garanție de 4 ani pentru mers regulat. 1 buc. K. 4.90, 2 buc. K 9·—. 1189

Cu fiecare orologiu se dă și un lanț aurit în cinste. Acelaș orologiu pentru dame în esecuție elegantă K 5·80. Mai departe oferez un orologiu Anker-Remont. din argint Gloria, coperiș duplu și frumos gravat, cu mers precis pentru **numai K 9·—.**

Risica e eschis. Schimbarea e permisă, eventual se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambură.

Ignatz Cypres, Krakau, Szewska 13/128.
Preț-curent ilustrat se trimite gratis.

Binecunoscutele **resturi** de Moravia
Rochii de dame din Loden
sunt ieftine și se află în cea mai bună calitate numai la firma
I. Ingrowitzer Webwarenerzeugung
JOSEF MASIK
în INGROWITZ, Mähren (Austria).
Aceste stofe de lână (Loden) sunt o *marfă minunată pentru revânzători*, de oarece sunt foarte iubite de dame. — Cereți oferte. 1232
Corespondență germană

Damele!

cari sufer pentru **neregularea florilor femeiești,** să-și comande cu toată încrederea chiar și în cazul când ele sunt învechite, picăturile noastre Nr. 1, cu mărci 4·50 la natură mai tare mărci 6·50, cari ajută sigur, fără dureri și sunt totodată **nestricăcioase.** Expediție discretă și liberă de vamă, împreună cu descrierea de folosire în limba maghiară și germană. Discreția cea mai strictă. **Orice alte mijloace în privința aceasta, sunt numai imitațiuni fără valoare. — Greefond laboratorium 24 L. SCHWITZER, Berlin W. 50, Markburgerstrasse 2|A.** 1343

ANDREAS PAKSA
turnătorie de metal și artă
SIBIIU
Str. Margarethen 18

Liferare promptă și lucru solid! — Prețuri ieftine!

se recomandă pentru esecutarea a tot felul de **greutăți** (măsuri), **pumpe** pentru **bere, pipe** pentru **buți de vin, mașini** pentru **stropirea viilor, clopotele** pentru **vite,** pisăluguri din aramă, părți întregitoare la orice fel de mașini, precum și tot felul de lucrări, ce se țin de aceasta branșe.

Nu-i reclamă — ci e fapt
că fiecare în interesul său propriu numai în
Warenhaus Grünberger
să facă cumpărări de
Haine pentru domni, dame = băieți, fete și copii =
bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame

Mare alegere! Prețuri fără concurență!

!

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei, Palatul comandei de corp.

Imitaţiunile se urmăresc prin lege.

Scutit prin lege.

1263

La **troacnă, răguşeli** şi **tusă**

sunt cele mai bune, mai renumite, neasămănabile de plăcute şi cu gust deplin bun **Bomboanele**

Menthomol

cari au **un efect repede şi sigur şi prin folosirea lor nu se violează pofta de mâncare.**

De căpătat în toate farmaciile şi drogoriile. — **Preţul de carton 40 fileri.**

Fiţi atenţi la cumpărare pe numele „MENTHOMOL", care împreună cu cei 4 pitici, trebue să se afle pe fiecare carton.

Fabrica şi locul de expedare: A. EGGER şi FIIUL, liferant de curte ces. şi reg. **Wien.**

Caut un morar

pricepător de a conduce moara mânată cu motor Diesel, începând cu 1 Noemvrie a. c. Doritorii să se adreseze la

Nicolae Vidrighin
Ocna-Sibiiului (Vizakna)

1340

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate ţările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se ofere îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI". ■■ Informaţii să dau şi comande să primesc la administraţia „FOII POPORULUI". ■■■■

Atenţiune!

50.000 perechi de ghete!

4 perechi de ghete numai Cor. 9·—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plăţile, am fost încredinţat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub preţul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 perechi ghete cu şinoare, pentru domni şi 2 perechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoşată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 perechile costă numai K 9·— Trimiterea per rambursă.

S. Lustig, export de ghete
Neu-Saudez, 54/p, Austria.
Schimbul e admis sau banii retour.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbaţi

SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului **cele mai noue stofe de toamnă şi iarnă în mare —— asortiment. ——**

Noutăţile

sosite chiar acum, **pentru haine de bărbaţi stofe englezeşti, franţuzeşti** şi **indigene,** din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: **Sacko, Jaquete** şi **haine de salon,** cu preţuri foarte moderate.

Deosebită atenţiune merită noutăţile de stofe pentru **pardisiuri** şi **„Raglan",** cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecţionate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atenţiune a On. domni preoţi şi teologi absolvenţi. — **In cazuri de urgenţă confecţionez un rând complet de haine în timp de 24 ore.** — Uniforme pentru voluntari, cum şi tot felul de articli de uniformă, după prescripţie croitura cea mai nouă.

100.000 oroloage

Din cauza războiului balcanic sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu maşinărie Anker'Remont. excelentă aşezată în Rubine, care au fost designate pentru Turcia. pe lângă preţul de batjocură de 3 Cor. bucata 2 buc. Cor. 5 80, 5 buc. Cor. 14·—, 10 buc. Cor. 27·—. Aşadară nimenea să nu întrelasă această ocaziune de a-şi comandă acest orologin excelent şi într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai deeât, pentrucă în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanţie în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Uhren-Zentrale
în KRAKAU, Postfach 40/F

Vinuri minunate!

1272

Din cauza unei mari rezerve de vinuri, se vând prelângă preţuri moderate vinuri garantat naturale din anii 1908, 1910 şi 1911 în diferite calităţi la

Heinrich Rieger
Prăvălie mare de vinuri
SIBIIU, strada Guşteriţii Nr. 7

■■■■ **Vânzare în mic şi mare** ■■■■

500.000 de paşi

poate umbla cu aşa o pereche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele GEORGE LIMPEDE

Gratis reparez orice încălţăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare. ■■

GEORGE LIMPEDE
SIBIIU
Piaţa Brânzei Nr. 9

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni şi de piept, moderează catarul, opreşte flegma, uşurează durerile tusei. Are efect excelent la aprindere de gât, răguşeală şi la boale de gâtlej, friguri, îndeosebi sgârciuri în stomac şi colică. Vindecă boalele genitale şi hemoroide, curăţă rărunchii şi întăreşte apetitul şi mistuirea. Serveşte tare bine contra durerilor de dinţi, a dinţilor găunoşi, contra mirosului de gură şi alte boale de dinţi şi de gură, încetează mirosul provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orbanţ, beşici provenite din ferbinţeli, buboaie, buburuze, **răni provenite din arsură, membre degerate,** sgrăbunţe, bube ce-au eşit pe piele, dureri de urechi etc. Să nu lipsească din nici o familie, îndeosebi când bântue epidemii de influenză, holeră şi alte epidemii. Scrie la: 1072

A. Thierry, apotecă la Îngerul păzitor în **Pregrada** bei Rohitsch

12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 5·—

La comande mai mari e preţul mult mai ieftin!

Singura veritabilă 1072

Alifie-Centifolia a lui Thierry

împiedecă şi opreşte înveninarea sângelui. Face de prisos operaţiile. Se foloseşte: la femei cari lăptează, la pornirea laptelui, împotriva împetririi peptului, la orbanţ, inflamaţie de picioare sau de os, răni, picioare umflate şi la **mâncarea osului**; apoi la răniri de sabie, împunsături, împuşcături, tăieturi şi sdruncinări, precum şi la înlăturarea din corp a obiectelor străine, ca: sticla, ţanduri, pietriş, alice, spini etc., la tot felul de umflături răni, carbunc, chiar şi la **cancer** (rac); la negei pe mâni sau la picioare, beşici, răni la picioare, **răni de arsuri,** la slăbire provenită din zăcut mult, beşici de sânge, curgeri de urechi etc. etc. **2 cutii costă K 3·60,** pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul **Török Jozsef** în Budapesta şi în cele mai multe apotece din ţară. En gros se află la drogueriile: **Thalmayer şi Seitz, Erezii Hochmeister** şi **Fraţii Radanovits** în Budapesta. Unde nu e deposit să se comande direct dela:

A. THIERRY, Apoteca la Îngerul păzitor în **PREGRADA** (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice"

de

Teodor V. Borza

1150

Variatul şi bogatul cuprins al acestei broşuri e următorul:

În loc de prefaţă	părţământului Asociaţiunei la Mediaş, în 28 August 1898
Din viaţa preotului Teodor V. Borza, autobiografie	Un mire cinstit în coteţ
Rîs căscat	Ţiganul cinstit
O predică frumoasă	Ţiganul vânător
Reamintire din anul 1842	Ţiganul husar
Sasul şi Românul	Nădragii Ţiganului
Şolerul la Milenîu (1897)	Sasul păcurar
Popa săsesc şi predica	Ţiganul cărturar — Păscălerul
Sasul şi boii	Ingropăciunea Vaivodului
Un voinic cu alt voinic	O predică pe un vârf de salcă
Şolerul la vânat	Un toast
Sasul curagios	La Sânglorz, gratulare d-lui protopop Georgiu Simu
Cula merge la peţit	Un peţitor surd
Cula iarăşi la peţite	O nuntă ţigănească
Un toast, ţinut la adunarea des-	

Se poate procura cu preţul de 80 bani, trimişi înainte, dela Librăria „Foii Poporului" în Sibiiu, precum şi dela autor în Boarta (Mihálytalva) u. p. Şelca mare (Nagyselyk)

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălţăminte 668

Vasilie Ban, „La cisma mare roşie“ Sibiiu, strada Oltului Nr. 7

pe lângă preţuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu preţuri de reclamă.

Preţuri:

Principiul meu este: Câştig puţin, vânzare mare!

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:

Pentru copii, mărimea	20—25	K 3—4
„ „ „	26—28	„ 4—5
„ „ „	29—34	„ 5—7
„ „ „	35—39	„ 7—9
Păpuci de jumătate pentru dame Chevreaux şi Box sau Kalv		„ 4—14
Ghete înalte pentru dame Chevreaux şi Box sau Kalv		„ 8—14
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuţie în Kalv sau piele de vichs		„ 7—

Ghete în Chevreaux sau Box:

Ghete pentru domni cu gumi sau băieri	K 9·50
„ „ „ bumbi sau Ideal	„ 10—
„ „ „ Kobrak	„ 14—
„ „ „ Oslaria	„ 12—
„ „ „ formă americană	„ 13—
„ „ „ formă americană, cu bumbi şi băieri	„ 16—
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	„ 20—

Mare alegere în:

cisme pentru copii şi domni.

Camaşi cu 4, 5, 6, 7, 8 şi 9 con.

În duminecî şi sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

Aparat minunat de cârpit

pentru lucrări croşate, pentru ţesături, pentru rufe şi lucrări de lână

Prin folosirea, neasămănat de excelent, a minunatului nostru **aparat de cârpit** să cruţă mult vederea ochilor şi să cruţă timp; durabilitatea, frumseţa şi potriveala lucrării o prestează într'o stare cu totul plăcută şi proporţionată. Acest **aparat de cârpit** e un mijloc de o ajutorinţă grandios de mare, mai cu samă la cârpirea ciorapilor şi la alte obiecte de ţăsătorii, precum şi la cârpirea fustelor, copertelor pe masă, servetelor lepedeauălor (ciarciafelor) rufelor de vânători şi la alte vestminte etc. şi fiecare cârpeală intreprinsă o execută aparatul nostru cu o repeziciune uimitor de repede şi proporţionat, lăsându-o în urmă ca nouă. Mii de scrisori de recunoştinţă despre bunătatea acestui aparat am primit din toate părţile. Preţul unui aparat de cârpit complet împreună cu deslusirile necesare la conducerea ei costă cor. 3.—; 3 buc. cor 8.— Expedarea se face cu rambursă prin

M. SWOBODA, Wien III/2, Hiessgasse 13—348

Escelente vinuri de mas

pe lângă preţuri moderate se află la

WILH. JIREILI

SIBIIU, strada Urezului Nr. 7 673

NEIGE DE FLEURS

e cea mai nouă ştiinţific lucrată

Cremă pentru mâni şi faţă

şi cea mai bună mijlocire igienică a timpului prezent.

Tuba 80 fileri De vânzare în tot loc. **Doza cor. 1·60** 1327

Ah vai!

La tusă, răguşeli

şi flegmă ajută repede şi sigur 1262

Pastilele de piept Egger

cari au un gust excelent şi nu vîolează pofta de mâncare.

De carton: 1 şi 2 coroane

Carton de probă: 50 fil.

De vândut în fiecare farmacie şi drogerie

Trebue să mă înec în această tusă afurisită.

Fabrica: A. EGGER şi FIIUL liferant de curte ces. şi reg., WIEN.

Trăiască!

Pastilele de piept ale lui Egger m'a scăpat repede.

De căpătat: ÎN SIBIIU la farmaciile: Guido Fabritius, Carol Mörscher, T. C. Molnár, Carol Müller, Eugen Rummler, Carol Pissel, Albert Zink.
ÎN SEBEŞUL-SĂSESC: În farmaciile: Stefan Heitz, I. C. Reichard şi Walter Metz.

„Compagnie Generale Transatlantique“

Linia Franceză Linie regulată directă de vapoare repezi

Havre—Newyork şi Canada

preste **Basel** (Elveţia) şi **Paris** 1105

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15 Telefon: József 14—97

Renume universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena“, 14 cor. aur american double, anker-remontoir ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregei producţeri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziţie a putea oferi pentru preţul grozav de ieftin de **4 cor. 90 bani** acest cias, care posede un mehanism prima elveţian, astfel că nici nu se poate deosebi de nu cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăţi 9 cor. 50 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură **în cinste** un lanţ elegant aurit. Nu e nici un risic. Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 1085

S. KOHANE, export de ciasuri
Krakau. Sebastiangasse Nr. 15.

Atenţiune!

50,000 părechi de ghete
4 părechi de ghete numai cor. 8·—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plăţile, am fost încredinţat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub preţul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu şinoare, pentru domni şi 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoşată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai cor. 8·—. Trimitere per rambursă

A. GELB, Export de ghete
Krakau Nr. 40

Schimbul e admis sau banii retour.

Hagerbräu

FRAŢII HAGER
Bererie în Sibiiu

recomandă **escelentele** şi durabilele

Beri pentru export

Bere albă Lager

şi

Bere Bock

...

Serviciu cu preţuri moderate!!!

Hagerbräu 1078

La comande dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, să aminteşti

totdeauna, că ai cetit inseratul respectiv în „Foaia Poporului“ ca astfel să fii servit bine, grabnic şi ieftin

„Tipografia Poporului“, Sibiiu